

SIGNIFICATS COMPARTITS

**La festa popular, el llegat cultural d'un poble
El cas de la Festa Major de Sant Pere Pescador**

Autora: EVA PIBERNAT I BARRAGAN

Tutora del projecte: EULÀLIA TORRA BORRÀS

Professora responsable: BEGONYA ENGUIX GRAU

Àmbit temàtic: ESTUDIS CULTURALS

Data: 17 de juny de 2013

*“Sempre és bell començar. Totes les coses haurien d’èsser començades amb festes,
perquè en tot començament hi ha quelcom del gran misteri del món”.*
Joan Maragall (1905)

A en Josep,
que fas del cada un bell començar.

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. PRESENTACIÓ	5
1.1. OBJECTIUS	5
1.2. DEFINICIÓ DEL CAMP D'ESTUDI	6
1.3. MÈTODE I ESTRATÈGIA D'INVESTIGACIÓ	6
1.4. TREBALL DE CAMP	7
1.5. DESCRIPCIÓ DELS ACTORS SOCIALS ENTREVISTATS	8
2. CULTURA POPULAR I TRADICIONAL	9
2.1. DEFINICIÓ DE CULTURA.....	9
2.2. DEFINICIÓ DE CULTURA POPULAR I TRADICIONAL	11
2.3. DEFINICIÓ DE FESTA POPULAR	12
3. QUÈ ÉS LA FESTA?	15
3.1. LES FUNCIONALITATS DE LA FESTA	15
3.2. LA IRREVERÈNCIA FESTIVA.....	16
3.3. LA LITÚRGIA FESTIVA: RITUS I CERIMÒNIES	17
3.4. LA FESTA COM A TEMPS D'OCI	18
3.5. L'ESCENOGRAFIA I LA LOCALITZACIÓ DEL TEMPS FESTIU	19
3.6. LA COMUNITAT	20
3.7. MÚSICA I BALL.....	21
3.8. LA GASTRONOMIA FESTIVA.....	22
4. MUNICIPI DE SANT PERE PESCADOR	23
4.1. DINÀMICA TERRITORIAL	23
4.2. DEMOGRAFIA	24
4.3. ACTIVITATS ECONÒMIQUES.....	26
4.4. EQUIPAMENTS I ESPAIS CULTURALS.....	28
5. LA FESTA MAJOR A CATALUNYA	29
5.1. ELS ACTES DE LA FESTA MAJOR.....	29
5.2. L'ESPAI FESTIU	31
5.3. LA FESTA MAJOR COM A SIGNE D'IDENTITAT LOCAL	31
6. DINÀMICA SECTORIAL DE LA FESTA MAJOR	32
6.1. DINÀMICA SECTORIAL A LES POBLACIONS VEÏNES	32
6.2. CALENDARI FESTIU: POBLACIONS VEÏNES DE SANT PERE PESCADOR	32
7. L'AHIR DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR (1930-1989)	33
7.1. MODEL DE GESTIÓ	33
7.2. LA FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ	34
7.3. LA FESTA MAJOR DE SANT PERE	35
7.4. DESCRIPCIÓ DELS ACTES	36
7.5. RITUALS DE LA FESTA MAJOR	38
7.6. CAPACITAT DE MOBILITZACIÓ	40
7.7. ESPAI PÚBLIC.....	40
7.8. COMPORTAMENT SOCIAL.....	41
7.9. SIGNIFICAT SOCIAL	41
8. LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR AVUI (1990-2013)	43
8.1. MODEL DE GESTIÓ	43
8.2. LA FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ	44
8.3. LA FESTA MAJOR DE SANT PERE	44

8.4. DESCRIPCIÓ DELS ACTES	45
8.5. RITUALS DE LA FESTA MAJOR	46
8.6. CAPACITAT DE MOBILITZACIÓ	47
8.7. ESPAI PÚBLIC.....	48
8.8. COMPORTAMENT SOCIAL.....	48
8.9. SIGNIFICAT SOCIAL	49
9. ELEMENTS VIUS DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR	
D'AHIR I D'AVUI	51
9.1. LES SARDANES.....	51
9.2. EL CONCERT I EL BALL DE VETLLA	52
9.3. L'OFICI SOLEMNE.....	53
9.4. NOUS PÚBLICS.....	53
9.5. LA VESTIMENTA	54
9.6. LA GASTRONOMIA	55
10. SIGNIFICATS, FUNCIONS I VIVÈNCIES DE LA FESTA	57
10.1. PARTICIPACIÓ CIUTADANA.....	57
10.2. MOTIVACIÓ	58
10.3. ESPAI COMPARTIT DE SOCIALITZACIÓ	59
11. LA FESTA MAJOR COM A MOTOR DE LA IDENTITAT LOCAL.....	59
12. CONCLUSIONS	61
BIBLIOGRAFIA CONSULTADA	65
WEBGRAFIA CONSULTADA.....	67
ANNEXOS.....	70
ANNEX 1: PROGRAMES DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR ...	70
ANNEX 2: IMATGES DE SANT PERE PESCADOR	73
ANNEX 3: GUIES D'ENTREVISTA	75
ANNEX 4: GRAELLES DE REGISTRE	79
AGRAÏMENTS.....	81
ÍNDEX DE GRÀFICS	
GRÀFIC 1. EVOLUCIÓ DEL CENS DE POBLACIÓ A SANT PERE PESCADOR	25
GRÀFIC 2. PROCEDÈNCIA DE LA POBLACIÓ A SANT PERE PESCADOR.....	25
GRÀFIC 3. QUALIFICACIÓ DEL SÒL A SANT PERE PESCADOR	27
ÍNDEX DE MAPES	
MAPA 1. SITUACIÓ GEOGRÀFICA	23
MAPA 2. TERME MUNICIPAL DE SANT PERE PESCADOR	24
ÍNDEX DE TAULES	
TAULA 1. DISTRIBUCIÓ DE LA SUPERFÍCIE AGRÀRIA DE SANT PERE PESCADOR (1999)	26
TAULA 2. AFILIACIÓ A LA SEURETAT SOCIALS SEGONS SECTORS	27
TAULA 3. ACTES CELEBRATS A CADA MUNICIPI DURANT LA FESTA MAJOR....	32

1. PRESENTACIÓ

Paraules clau: *festa major, ritual, identitat, comunitat, expressió popular.*

Aquest treball analitza la *festa popular* a través de l'estudi de cas de la festa major de Sant Pere Pescador: es presenta una manifestació concreta de la cultura popular i tradicional a partir d'una pràctica quotidiana. Exposem allò que dóna significat a la festa major, quin paper hi juga a la creació d'identitat i com la gent se l'ha fet seva.

Mostrem els seus significats, rituals i valors, la funció cohesionadora i identitària, la seva evolució i transformació. Donarem resposta als següents interrogants: quins són els elements de la festa major de Sant Pere Pescador que encara perduren, per què s'han mantingut amb el pas del temps, com la comunitat crea a partir de la festa la seva identitat, per què s'han mantingut determinats rituals i celebracions i en canvi han desaparegut d'altres.

Hem escollit el municipi de Sant Pere Pescador perquè és un poble de només 2.000 habitants on es conserva el sector agrícola junt amb l'activitat turística, alhora, la població local s'ha relacionat amb els visitants estrangers i no ha quedat aïllada de les influències exteriors. El municipi ha estat capaç de continuar una activitat econòmica tradicional basada en el treball d'explotacions d'arbres fruiters afavorint la pagesia i el món rural. A més, el fet de ser una comunitat reduïda ens ha facilitat el treball de recerca i d'investigació.

1.1. OBJECTIUS

Analitzar les significacions socials de la festa popular mitjançant l'estudi de cas de la festa major de Sant Pere Pescador. Conèixer quins són els vincles existents entre l'individu i les manifestacions populars que celebra, quin significats socials s'experimenten al voltant d'aquesta pràctica quotidiana.

Presentarem la *festa major* com a fenomen creador d'identitat dins la comunitat i el seu paper integrador. L'objectiu serà doncs analitzar quin tipus de vincle hi ha entre l'individu i les seves representacions populars dins un marc social cada vegada més globalitzat.

1.2. DEFINICIÓ DEL CAMP D'ESTUDI

- **Unitat d'anàlisi:**

La festa popular: el cas de la festa major de Sant Pere Pescador.

● **Unitats d'observació:**

Àmbit territorial: Municipi de Sant Pere Pescador.

Nombre d'entrevistes: 2 entrevistes en grup i 8 entrevistes personals.

Enclavament social: Santperencs d'edat avançada (d'entre 65 i 90 anys).
Joves santperencs (d'entre 15 i 24 anys).
Santperencs de mitjana edat (d'entre 30 i 64 anys).
Regidor de festes, Ajuntament de Sant Pere Pescador.
Cap Biblioteca Municipal Marta Fàbrega Romans.

Recerca: Observació: Festa Major de Sant Sebastià:
- Ball de nit: dia 19 de gener de 2013.
- Ofici solemne: dia 20 de gener de 2013.
Recerca a la xarxa.
Premsa escrita.
Fons documental.
Material bibliogràfic.

1.3. MÈTODE I ESTRATÈGIA D'INVESTIGACIÓ

A través de les dades bibliogràfiques, el fons documental i la webgrafia hem introduït el marc teòric del treball. L'anàlisi dels significats socials de la festa major de Sant Pere Pescador s'ha realitzat utilitzant tres tipus de fonts: els documents, les entrevistes i l'observació.

La investigació empírica mitjançant les tècniques d'observació i les entrevistes han facilitat dades concretes: el fet identitari de la festa major, els vincles emocionals i el seu significat social, i la relació emocional entre la festa major i els seus participants. El corpus de dades s'ha analitzat mitjançant una descripció etnogràfica. L'etnografia com a experiència subjectiva, ens ha permès situar-nos en el camp empíric analitzat a través dels seus participants.

L'obtenció de dades s'ha realitzat mitjançant les següents tècniques:

● **Material bibliogràfic:** Recopilació de material bibliogràfic existent: Biblioteca de la UOC, Biblioteca Comarcal Fages de Climent de Figueres, Biblioteca Víctor Català de l'Escala i a la Xarxa de Biblioteques de Catalunya.

● **Material documental:** A l'Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador hem obtingut cartells i publicacions. Hem estat molt curiosos amb la informació obtinguda atès que molts documents escrits foren redactats per les elits dirigents

d'aquells moments. Hem cercat principalment documents d'imatge amb fotografies de la festa major i documents figuratius iconogràfics com ara cartells i programes d'actes on s'enuncien les festes majors a Sant Pere Pescador.

- **Observació:** Recerca empírica sobre el terreny, hem assistit a dos actes de la festa major de Sant Pere Pescador i hem analitzat el tipus de públic que hi participa, quines són les seves conductes i interaccions, com es vesteixen i el seu paper dins l'acte. Les dades obtingudes s'han registrat a la graella de registre.

- **Entrevistes personals i entrevistes en grup:** 2 entrevistes en grup: Llar del Jubilat i Taller El Didal, 8 entrevistes personals a persones de mitjana edat i a joves de Sant Pere Pescador, entrevista personal a la responsable de la Biblioteca Municipal de Sant Pere Pescador i al regidor de festes de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador. Hem escollit fer dues entrevistes en grup per fomentar el record, fer discórrer la ment i els pensaments dels entrevistats. A través de la gent gran hem reviscut el que es feia antigament durant la festa major, i a les entrevistes personals als joves hem preguntat la seva opinió de la festa, quins actes valoren positivament i què hi troben a faltar, què senten i perquè hi assisteixen. Les entrevistes a persones de mitjana edat han estat personals atès que els entrevistats treballen i tenen més limitacions horàries.

1.4. TREBALL DE CAMP

Hem utilitzat aquesta tècnica fent una immersió dins la festa major de Sant Pere Pescador. Ens hem familiaritzat amb la realitat empírica, tot recollint dades relacionades amb els participants a la festa. En la nostra observació no hem estat intrusius per no esbiaixar la realitat sensible, minimitzat al màxim possible el nostre impacte.

Hem elaborat un registre de diari de camp i una graella de registre per formalitzar i ordenar la informació recollida, anotant allò observat, la investigació inclou l'assistència a dos actes celebrats a la població dins el marc de la Festa Major de Sant Sebastià: el ball de nit i l'ofici solemne que tingueren lloc el 19 i el 20 de gener de 2013.

El diari de camp ha estat una eina molt útil per a recordar l'experiència passada, evocant les experiències viscudes durant la investigació, les hem reconstruït i situat dins un espai i un temps determinat.

L'observació directa no participant ens ha permès descobrir si realment existeix una cara diàfana en relació al tema investigat, esbrinant si allò que han relatat els actors socials és realment cert, ens ha ofert la possibilitat d'observar els fets particulars dels actes de la festa major a Sant Pere Pescador per avançar així cap a processos més globals.

1.5. DESCRIPCIÓ DELS ACTORS SOCIALS ENTREVISTATS

Les entrevistes personals i les entrevistes en grup tenen un format semiestructurat, sense un qüestionari tancat i s'han guiat per la guia d'entrevista on hem anotat els temes i subtemes a tractar. Les entrevistes han estat enregistrades amb una gravadora de veu digital i hem fet les transcripcions.

A les entrevistes hem tingut en compte tots els matisos i les diferents opinions dels entrevistats, resseguint un discurs propi de la investigació a partir de la construcció de les evidències, opinions i experiències de vida dels nostres informants. Les entrevistes han tingut un caràcter reflexiu, tot afavorint l'intercanvi d'experiències. Hem tingut un paper mediador, cercant sempre una distància objectiva amb el tema plantejat. Hem cercat la part més humana de l'entrevista per tal de convertir-la en una experiència intersubjectiva de creació conjunta de sentit, un acte d'intercanvi recíproc de construccions reflexives. Per assolir aquesta fita hem editat una guia treball de les entrevistes amb les preguntes essencials i els temes a tractar.

Un altre punt d'observació ha estat el contingut èmic de l'entrevista en grup, hem analitzat si el grup entrevistat posseeix uns significats subjectius compartits en relació a la festa major, si el significat és el mateix per a tots els agents socials o si existeixen discrepàncies d'opinions. A les entrevistes en grup hem utilitzat l'observació, hem analitzat els gestos i les expressions dels entrevistats, aquesta ha estat una acció recíproca on els entrevistats també han interpel·lat amb intercanvi mutu d'informació. Hem acordat amb els entrevistats que una vegada finalitzat el treball entregarem una còpia d'aquest a la Biblioteca Municipal perquè tothom qui ho desitgi el pugui consultar.

2. CULTURA POPULAR I TRADICIONAL

2.1. DEFINICIÓ DE CULTURA

El terme *cultura* prové del llatí, derivat de *colere*, que significa cultivar o conrear, posseeix molts significats segons els complements que l'acompanyen: conrear els camps, la vinya, tenir cura del cos i de l'esperit, practicar la virtut, la justícia i l'estudi de la filosofia entre d'altres, cultura es relaciona amb el cultiu espiritual de l'individu¹.

Al llarg de la història s'ha teoritzat i definit el terme *cultura* segons els trets propis de cada període històric i del seu pensament imperant. Han estat molts els pensadors que han treballat al voltant d'aquest concepte i moltes les definicions que n'han sorgit.

Molts dels estudis relacionats amb el terme *cultura* parteixen de la definició clàssica àmpliament acceptada de l'antropòleg anglès Edward Burnett Tylor a l'obra *Primitive culture* (1871) on entén la *cultura* com: "Aquell tot complex que inclou coneixements, creences, art, lleis, moral, costums i qualsevol altra capacitat i hàbits adquirits per l'home com a membre d'una comunitat"². Aquesta explicació de tipus descriptiu es realitzà des d'una visió evolucionista, es considera la primera definició que englobava plenament tots els àmbits humans, *cultura* és tot allò generat en societat, tots els coneixements, competències, pràctiques i tècniques assolides o heretades socialment.

A partir del segle XVII els conceptes *cultura* i *natura* es confronten i la cultura es concep com allò que l'ésser humà addiciona a la natura, associant la cultura a l'activitat humana. El segle XVIII, també anomenat *segle de les llums*, la cultura és contemplada per a molts com un fenomen característic i distintiu dels éssers humans, que, a més, els posiciona en un estament diferent i privilegiat a la resta d'éssers vius. Aquesta creença fou seguida per Jean Jacques Rousseau, contemplant la cultura com aquell conjunt de pensaments i de sabers acumulats per l'home al llarg del temps. Durant aquest període es contraposa el concepte *cultura* amb el de *civilització*, sobretot a Alemanya, entenent civilització com a progrés. Al segle XIX però ambdós conceptes s'utilitzaran indistintament. És en aquest període quan sorgeix el vincle entre *llenguatge* i *cultura* on els símbols hi jugaran un paper clau en la diferenciació dels col·lectius, el sentiment de pertinença i la codificació dels patrons de conducta socialment establerts.

Segons la visió funcionalista de *cultura* aquesta posseeix clarament una funció social i existeix perquè és necessària. Aquestes característiques socials de la cultura foren

¹ Busquets, Jordi (2006). *La cultura*. Barcelona: Editorial UOC (p.8).

² Soler Masó, Pere (coordinador) (2011). *L'animació sociocultural. Una estratègia pel desenvolupament i l'empoderament de comunitats*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (p.44).

postulades per Émile Durkheim al segle XIX i Bronislaw Malinowski seguí aquest pensament anys més tard. Segons Malinowski els elements de la cultura tenen una funció no només de caire social sinó que també de tipus històric del col·lectiu humà, i de l'entorn geogràfic.

El terme cultura fou al segle XX un concepte clau en el camp antropològic. Els antropòlegs Alfred L. Kroeber i Clyde Kluckhohn a la seva obra *Culture* (1952) recolliren les diferents definicions del terme *cultura* emprades entre els anys 1900 i 1950 tot conclouent que el terme *cultura* englobava múltiples accions del desenvolupament humà i de la seva producció material: "*Pautes implícites i explícites de i per a la conducta, adquirides i transmeses mitjançant símbols exclusius del grup humà i que inclouen la seva materialització en forma d'estris, encara que el nucli principal d'aquestes són les idees tradicionals i els valors que impliquen. Els sistemes culturals són, d'una banda, productes de l'acció humana i, d'altra banda, elements condicionadores d'accions humanes futures*"³. Kroeber i Clyde introdueixen els valors al concepte *cultura*, no només aquells de tipus biològic sinó també els d'herència social, valors entesos com a models de conducta i de guiatge.

Claude Lévi-Strauss (1958) contempla la cultura com a un conjunt de signes sorgits de l'activitat simbòlica de la psique humana. Radcliffe-Brown (1975) reprenué la funció social de la cultura com a estructura social en l'àmbit de les interrelacions socials d'un grup.

Anys més tard, a la Conferència Mundial sobre Polítiques Culturals (1982) que en resultà la *Declaració de Mèxic* Tylor afegí: "*En el sentit més ampli, la cultura pot ser considerada com el conjunt de trets distintius, espirituals i llibres, intel·lectuals i afectius que caracteritzen una societat o un grup social. Engloba ultra les arts i les lletres, els modes de vida, els drets fonamentals de l'ésser humà, els sistemes de valors, les tradicions i les creences*"⁴.

L'Enciclopèdia Catalana defineix el concepte cultura com: "*Conjunt de tradicions (literàries, historicosocials i científiques) i de formes de vida (materials i espirituals) d'un poble, d'una societat o de tota la humanitat*"⁵. Lluís Duch i Álvarez, monjo del Monestir de Montserrat i antropòleg al seu article *La cultura en la societat tecnològica* defineix cultura amb les següents paraules: "*Existir com a home comporta d'una manera indefectible expressar-se culturalment, és a dir, configurar la vida en el present*

³ <http://www.pensament.com/filoxarxa/filoxarxa/prim8uzl.htm>

⁴ Soler Masó, Pere (coordinador) (2011). *L'animació sociocultural. Una estratègia pel desenvolupament i l'empoderament de comunitats*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (p.44).

⁵ http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0173551&BATE=cultura [Data consulta: 10/03/2013]

amb l'ajut de la memòria cultural que ens ve del passat, per tal d'obrir alguna mena de possibilitat de cara al futur⁶.

Avui la definició de *cultura* és formulada des del camp antropològic com el conjunt de diversos aspectes del comportament humà que són apresos i es difonen al llarg del temps per mitjà de l'aprenentatge.

Aquest treball utilitza el terme *cultura* com a aquell conjunt d'actituds, valors, objectius i pràctiques que caracteritzen a un grup o societat. Tractarem de la *cultura no material* composta per tot allò no tangible: la conducta, les idees i els valors humans.

2.2. DEFINICIÓ DE FESTA POPULAR I TRADICIONAL

L'arqueòleg William John Thoms, sota el pseudònim d'Ambrose Merton, començà a parlar del terme *folklore*, l'any 1846 publicà a la revista *Atheneum* la seva definició com: *"la saviesa del poble", "estudi del conjunt de creences tradicionals, llegendes i costums del comú del poble, maneres i observances, supersticions, balades i proverbis"*⁷. Han estat molts els antropòlegs i etnòlegs que han estudiat i discutit sobre termes com cultura, tradició i poble.

La Conferència general de les Nacions Unides per a l'educació, la ciència i la cultura, l'any 1989, defineix la cultura tradicional i popular com: *"Aquell conjunt de creacions que emanen d'una comunitat cultural fundades en la tradició, expressades per un grup o per individus i que responen a les expectatives de la comunitat en termes d'expressió de la seva identitat cultural i social; les normes i els valors es transmeten oralment, per imitació o d'altres formes. Les seves formes comprenen, entre altres, la llengua, la literatura, la música, la dansa, els jocs, la mitologia, los ritus, les costums, l'artesanía, l'arquitectura i d'altres arts"*⁸.

Segons la Llei 2/1993 de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural aprovada pel Parlament de Catalunya: *"s'entén per cultura popular i tradicional el conjunt de les manifestacions de la memòria i de la vida col·lectives de Catalunya, tant passades com presents"*⁹. Joan Soler a la seva obra *Cultura popular i tradicional* la defineix com: *"La cultura popular i tradicional representa el patrimoni distintiu i identificador d'una col·lectivitat, allò que fonamenta el sentiment*

⁶ <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1997/03/07/pagina2/34609389/pdf.html>

⁷ <http://blog.oup.com/2008/07/folklore> [Data consulta: 01/04/2013]

⁸ http://portal.unesco.org/es/ev.phpURL_ID=13141&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html [Data consulta: 24/03/2013]

⁹ http://www20.gencat.cat/portal/site/portaljuridic/template.PAGE/menuitem.d15a4e5dfb99396dc366ec10b0c0e1a0/?javax.portlet.tpst=ba5f51819ed19d6c56159f10b0c0e1a0&javax.portlet.prp_ba5f51819ed19d6c56159f10b0c0e1a0=action%3Dfitxa%26documentId%3D73601 [Data consulta: 01/04/2013]

*de pertinença dels seus membres, una herència constituïda per elements materials i immaterials diversíssims*¹⁰.

Joan Soler ens descriu: “[...] *cultura popular inclou tot el conjunt de mites, creences, sabers, institucions socials, tradicions, costums i formes de vida materials i espirituals, els comportaments, les expressions verbals, corporals i artístiques, els símbols i els valors, els ritus i les festes d’una col·lectivitat, d’una comunitat, d’un poble. Engloba tota la realitat existencial de les persones i dels sectors socials, no sols les arts i els oficis tradicionals, el folklore, el costumari o les creences*”¹¹.

Jordi Busquets (2006) defineix la base de cultura popular: “*La cultura popular es basa, generalment, en la memòria de la gent i en la transmissió oral en l’entorn familiar o dins la comunitat [...] Malgrat el caràcter tradicional de moltes de les seves manifestacions, la cultura popular també connecta sovint amb “l’esperit del temps” actual i està subjecte al canvi i a la innovació. La cultura popular també es reinventa i evoluciona al llarg del temps*”¹².

El concepte de cultura tradicional no sempre coincideix amb el de cultura popular, la cultura tradicional és o ha estat cultura popular, però no succeeix igual a l’inversa. El terme *tradició* implica traspàs d’una generació a una altra, és allò del passat que es vincula vers el futur, la tradició és lleial i continuista i està lligada al futur de la comunitat. Tal i com assenyala Manuel Delgado: “*Hem dit que la cultura popular és la cultura viva. Caldrà afegir que és, sobretot, cultura viscuda*”¹³. La cultura popular és la cultura viscuda, apropiada pel poble, és aquella que un conjunt incalculable de persones corrents se la fan seva dins la seva vida ordinària.

2.3. DEFINICIÓ DE FESTA POPULAR

Segons Joan Prat i Jesús Contreras a l’obra *Festes populars* (1984) el mot *festa* és sinònim de diversió, lleure i folgança; és un terme del català antic que es començà a utilitzar als segles XIII o XIV. L’estudi de la cultura popular s’inicia a partir de la segona meitat del segle XIX amb el sorgiment dels moviments romàntics europeus que apostaren per a fer reviure el passat tot redescobrint allò que era genuïnament popular. A partir d’aquest moment comencen a aparèixer estudis relacionats amb les festes populars en el camp etnogràfic i folklorista.

---

¹⁰ Soler i Amigó, Joan (2001). *Cultura popular tradicional*. Barcelona: Editorial Pòrtic (p.27).

¹¹ Soler i Amigó, Joan (2001). *Cultura popular tradicional*. Barcelona: Editorial Pòrtic (p.25).

¹² Busquets, Jordi (2006). *La cultura*. Barcelona: Editorial UOC (p.57).

¹³ Soler Amigó, Joan (director) (2005-2007). *Tradicinari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya* (vol. 4, *La festa*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Generalitat de Catalunya (p.128).

A Catalunya veiem palès aquest interès amb el moviment Renaixentista que volgué recuperar les arrels del poble català anul·lades per l'estat espanyol. La dictadura distorsionà els models festius i va influir negativament en els organitzadors i participants de les festes populars, Xavier Fàbregas escrigué el 1976: *“Les festes populars han travessat una etapa de descrèdit. Les causes d'aquest descrèdit són diverses, però una d'important deu ésser l'ús que n'han fet els successius conservadorismes que s'han emparat d'Europa: des dels més nostàlgics i beatífics als més crispats”*¹⁴. Amb la instauració de la democràcia la festa popular ha impregnat novament dins la nostra societat instaurant dos elements principals: la sardana com a herència simbòlica i de retrobament amb el passat, i els castells com a model de vertebració de la comunitat.

Lisón Tolosana a *Invitación a la antropología cultural de España* (2004) defineix la comunitat amb les següents paraules: *“No podemos hablar realmente de comunidad si no detectamos en los vecinos un específico sentimiento de pertenencia a un pequeño grupo, la vivencia de un “nosotros” homogéneo, es decir un sentimiento solidario; [...] Comprobamos que aflora y se expresa, súbita o periódicamente, a través de rituales o de simbología ceremonial. En estos casos, el ritual separa, aísla unas comunidades de otras, les confiere interioridad y afirmación frente a similares unidades externas y próximas. Los santos patronos de los pueblos, [...] y las fiestas en su honor operan como poderosos símbolos locales, definiendo quién es miembro y quién no lo es de la comunidad”*¹⁵.

A l'obra *Festes populars de Catalunya* publicada l'any 1978 per Jaume Colomer crea la diferenciació entre festa tradicional i festa popular. Segons l'autor les festes tradicionals es celebren anualment de forma constant i successiva, es caracteritzen pel seu caràcter evolutiu perquè s'adapten al seu temps. Segons Colomer: *“A la festa popular la comunitat és la protagonista principal d'allò que s'hi fa, és la col·lectivitat qui fa la festa i es fa a la seva mida. És així com la festa popular tant pot ser d'arrels molt tradicionals com de nova creació, el seu element més important és que és per al poble, i aquest se la fa i sent seva com a part del seu ésser”*¹⁶.

Prat i Contreras (1984) emmarquen la continuïtat i una certa periodicitat com a requisit de les festes tradicionals, el poble com a protagonista, i el fet que el desig sigui del i per al poble, serien les dues normes definitòries de les festes populars. Les festes populars estan atapeïdes de signes, al·legories i d'actituds, les emocions i sentiments

¹⁴ Fàbregas, Xavier; Barceló, Pau (1976). *Cavallers, dracs i dimonis. Itinerari a través de les festes populars*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat (p.3).

¹⁵ Lisón Tolosana, Carmelo (2004) *Invitación a la antropología cultural de España*. Madrid: Ediciones Akal (p.83).

¹⁶ Colomer, Jaume (1978) *Festes populars de Catalunya*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat (p.13).

2. CULTURA POPULAR I TRADICIONAL

dels seus participants hi juguen un paper eminent, així com les seves experiències vivencials. A les festes populars hi domina la uniformitat enfront la desigualtat, la no presència de les categories socials davant la clara estratificació social, el sentit identitari popular, la llibertat d'expressió, l'autoorganització, la desimboltura i la col·lectivitat. La festa popular és una manifestació lúdica col·lectiva de caire popular, on s'enalteix el sentiment etnocèntric local i es reforça el sentiment col·lectiu i els vincles comunitaris, és un gran motor de generació de solidaritat interna davant l'exterior i de sentiment d'inclusió social dins la comunitat. Les festes populars són institucions integrades en el conjunt de la cultura, són una manifestació de la pròpia cultura.

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

“Les festes són una mena d’habitable sagrat dins el temps [...] un refugi on l’home exercia cert tipus de cerimònies que propicien sentit a la seva vivència privada o comuna, del món, i on les circumstàncies d’aquest món són posades a estalvi del desgastament que sempre provoca el pas del temps”¹⁷.

El mot *festa* prové del llatí *festum* que designa qualsevol reunió de gent amb propòsit de diversió¹⁸. Tal i com descriu l’antropòleg Manuel Delgado: *“La festa és l’expressió local i momentània d’un àmbit de les realitzacions humanes”¹⁹*. Les festes han estat presents sempre a tot arreu i a totes les cultures, és una característica ubiqua a totes les societats i impliquen un conjunt seriat de rituals. Al llarg del temps constituïen el calendari del temps social, determinaven els cicles temporals, especialment a les zones agrícoles i rurals, trencaven amb les rutines diàries i creaven vivències de comunitat, es vinculaven al cicle de treball del camp i eren un trencament amb el calendari laboral, la majoria d’elles amb posseïen sentit religiós cristià, evolució d’una antiga festa pagana.

La festa és una pràctica cívica, periòdica, cohesionadora, pública i col·lectiva, un trencament amb la rutina quotidiana, les conductes habituals dels ciutadans donen pas a formes de comportament col·lectiu sustentat pel ritual. La festa marca una pausa en el ritme del treball, es concep com a temps de gaudi i de repòs laboral, representa un canvi amb la quotidianitat on s’afavoreix el contacte humà i el repòs físic i psíquic. El mot festa va relacionat amb conceptes com veïnatge, comunitat, gresca, desmesura i identitat.

La moral burgesa tradicional defensava plenament l’acumulació i l’estalvi, el treball i la supremacia del temps productiu per sobre del temps de lleure. La mercantilització del temps ha fet que amb el temps els dies festius siguin cada vegada més reduïts. El temps, normalment és mesurat en termes de treball, però durant la festa es mesura segons els actes que hi ha programats o els àpats festius. El temps del treball és d’obligada execució, en canvi el temps festiu és completament voluntari.

3.1. LES FUNCIONALITATS DE LA FESTA

Les funcions de la festa són variades, reforcen els lligams de la comunitat local alhora que reflecteixen l’ordre social establert. Hi ha una afirmació vers la vida amb unes actituds més aviat juganeres, alegres i espontànies que ajuden a l’ésser a trobar-se

¹⁷ Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A (p.26).

¹⁸ Soler Amigó, Joan (director) (2005-2007). *Tradicinari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya* (vol. 4, *La festa*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Generalitat de Catalunya (p.13).

¹⁹ Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A (p.11).

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

amb ell mateix, amb les seves arrels més sensibles i irracionals, a desconnectar de la seva vida quotidiana i deixar-se endur vers la joia i l'alegria. És així com la festa compleix una funció biològica de reparació del desgast del treball rutinari, depura la ment i el cos i dóna forces per afrontar de nou les tasques diàries. Aquest estat d'alliberament i de catarsi són imprescindibles per tal d'afrontar la vida, la festa ens ofereix una certa falsa sensació de llibertat. Tal i com comenten Jesús Contreras i Joan Prat: “*pa i circ*” “*és per al poble una droga col·lectiva que no ha desaparegut encara*”²⁰. Antoni Ariño (2012) assenyala que: “*La festa està orientada al plaer*”²¹; el festeig té una clara funció curativa i catàrtica, ajuda als homes a alliberar-se de tots els maldecaps diaris, és una transgressió de l'ordre establert que evoca vers el frenesí festiu on s'estimulen les interaccions emotives i l'hedonisme. La festa és creadora d'identitat, projecta el sentit de comunitat i expressa la individualitat de poble. La festa té la funcionalitat de cohesionar, és un motor de dinamització de la societat alhora que dóna prestigi i anima a la ostentació. L'exhibicionisme és present a totes les festes, els participants es vesteixen amb les seves millors robes per donar bona imatge del seu poder social i econòmic. Durant la festa la despesa familiar augmenta, així s'adquireix prestigi i reputació davant la comunitat, els participants volen sentir-se admirats i reconeguts entre el públic.

3.2. LA IRREVERÈNCIA FESTIVA

*“[...] La festa segueix essent possible quan s'aconsegueix trencar l'ordre que imposa el temps lliure mediatitzat... I és que, de fet, la festa sempre ha tingut un no sé què de subversiu [...]”*²²

Salvador Cardús

La festa trenca amb la rutina diària tot cercant experiències desitjades però moltes vegades prohibides, un exemple el tenim en el camp sexual. Durant els dies de festa es propicien molt més les relacions humanes, fent més evidents també les relacions entre els individus. La festa ofereix les condicions òptimes perquè aquestes relacions s'esdevinguin: tolerància, alegria, expressió. Aquest fet el veiem clarament en el ball on hi ha el canvi de parella i permet tocaments i mirades que potser al dia a dia no es farien palesos.

De la festa se'n deriven expressions d'alegria gairebé imposada i de gresca, on l'exteriorització dels sentiments, de les emocions i dels comportaments es fan públics. Durant un temps determinat augmenta el desordre, la desmesura i la tolerància pública, els seus participants es desinhibeixen i fan xerinola. Les pautes que governen

²⁰ Contreras Hernández, Jesús; Prat Caròs, Joan (1984). *Les festes populars*. Barcelona: La Llar del Llibre / Els Llibres de la Frontera (p.131).

²¹ <https://metode.cat/Revistes/Entrevista-Monografic/Antonio-Arino-i-Joan-Francesc-Mira> [Data consulta: 08/04/2013]

²² Cardús, Salvador (1999). *Paradoxes de la festa actual. Una perspectiva sociològica*. A: PUIG, Lluís (dir.) *Les Festes a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya (p.31).

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

la vida civil es desdibuixen, hi ha un cert llibertinatge de les normes i acostumen a ser més permissives mentre dura la festa, la societat es torna més tolerant. Hi ha una alteració acceptada de les lleis que regeixen aquell espai amb un relaxament de les normatives, s'esdevé un esgavellament de la realitat. Atès que la festa comporta una alteració de la realitat també suposa un canvi en la consciència col·lectiva. La festa és també sinònim de gastar.

Peter Burke assenyala: *“En general, estos actos se oponían a lo cotidiano, eran momentos de despilfarro precisamente porque la vida estaba dedicada al ahorro cuidadoso”*²³. Autors com Manuel Delgado, Jean Duvignaud i Peter Burke apunten que aquesta irreverència festiva és quelcom necessari i plenament controlat, que quan arriba a la seva fi retorna cap a la vida social inalterable i controlada on els éssers són guiats per un ordre establert. El desgavell i la disbauxa festiva actuen com a elements de supervivència de la pau social, segons Delgado: *“Sota la seva aparença esbojarrada, el que amaguen és un conservadorisme a ultrança i una autèntica apologia de l'ordre establert”*²⁴. Burke assenyala *“[...] en aquellos rituales que aparentemente expresan una protesta contra el orden social, pero en realidad son contribuciones a su mantenimiento”*²⁵.

La festa és la revolta ritualitzada, és l'enfervoriment del desordre i la confusió, és però un caos esperat, el desordre festiu és desori planificat i controlat en tot moment. La festa serveix d'eina del bon funcionament de les relacions humanes. Les classes dirigents permetien les festes perquè reconeixien que aquestes eren una vàlvula de seguretat necessària en una comunitat lligada al treball i l'esforç, una societat plenament estratificada on el poder i les riqueses estaven a les mans d'uns pocs; mitjançant la festa les classes subordinades purgaven les seves rancúnies i veien recompensades les seves frustracions.

3.3. LA LITÚRGIA FESTIVA: RITUS I CERIMÒNIES

A la festa hi té un paper predominant el ritual que es manifesta a través d'un conjunt d'actes simbòlics pautats i repetitius que prenen forma d'ineludibles i d'on emanen resultats de caire simbòlic. Aquesta successió de ritus seqüenciats que integren la festivitat anuncien alhora l'assentament de la comunitat vers uns certs valors, vers un determinat pensament ideològic, en definitiva vers unes creences clarament ordenades. La litúrgia festiva s'organitza a través d'actes codificats, pautats i tancats on els seus participants en coneixen el desenllaç. Són situacions on s'esdevé una forta

²³ Burke, Peter (2005). *La cultura popular en la Europa moderna*. Madrid: Alianza Editorial (p.258).

²⁴ Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A (p.47).

²⁵ Burke, Peter (2005). *La cultura popular en la Europa moderna*. Madrid: Alianza Editorial (p.286).

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

carga simbòlica, on les emocions són compartides i on s'exalta la imatge del nosaltres per així reafirmar els vincles de cohesió social. És així com la festa s'organitza a través d'un espai compartit amb activitats i rituals festius que segueixen unes regles i protocols tradicionals ben assentats i consensuats que provoquen estats d'exaltació anímica i emotiva col·lectius.

M. Mauss i H. Hubert a l'obra *Assaig sobre la naturalesa i la funció del sacrifici* ens descriuen: "*Aquestes expiacions, purificacions generals, comunions, sacralitzacions de grups, creacions de genis dels poblats, atorguen o renoven periòdicament a la col·lectivitat, representada pels seus déus, aquell caràcter bo, fort, greu i terrible que és un dels trets essencials de tota personalitat social. [...] els individus troben en aquest mateix acte els seus avantatges. Es confereixen, a ells i a les coses que li són properes, la força social tota sencera. [...] Envoltan, com amb un cercle de santedat que els protegeix, els camps que han llaurat, les cases que han construït*"²⁶.

Els programes d'actes festius inclouen gairebé sempre un ritual, generalment lligat al camp religiós, aquest ritual serveix a la comunitat com a eina de comunicació simbòlica que suposa sempre algun tipus de sacralitat. El ritual posseeix sempre una cerimònia fixa on hi destaca la repetició, la severitat i un final tancat. El ritual transporta a l'individu vers una nova dimensió simbòlica i màgica. Antoni Ariño apunta a la revista *Mètode de la Universitat de València* (2012) en relació a la festa i el ritual: "*[...] la característica fonamental de la festa i del ritual és que són pràctics, no intel·lectuals. I com que són pràctics el cos ha d'estar implicat de cap a peus. Per això les begudes, les olors o els encensos són elements fonamentals de la producció d'efectivitat del ritual*"²⁷. El ritus com a experiència vivencial transporta a l'ésser vers un estat vivencial únic de gaudi i d'excitació, hi ha una transgressió de la vida quotidiana i una instigació vers l'entusiasme col·lectiu. És així com a través dels rituals i les cerimònies es crea tot un sentiment nou dins la comunitat alhora que es canvia la realitat.

3.4. LA FESTA COM A TEMPS D'OCI

A la festa s'hi veu palès un cert clima de distensió i de divertiment. Els seus participants viuen una certa sensació d'alliberament, té un clar component catàrtic que és absolutament necessari per a l'equilibri social²⁸. La vida quotidiana acumula dia a dia un munt de desitjos insatisfets que poden dur a l'individu cap a la desesperació, mitjançant la festa es canalitzen aquestes frustracions personals ajudant a l'estabilitat

²⁶ Mauss, Marcel; Hubert, Henri (1995). *Assaig sobre la naturalesa i la funció del sacrifici*. Barcelona: Icaria Editorial. (p. 134 i 135).

²⁷ <https://metode.cat/Revistes/Entrevista-Monografic/Antonio-Arino-i-Joan-Francesc-Mira> [Data consulta: 08/04/2013]

²⁸ Contreras Hernández, Jesús; Prat Caròs, Joan (1984). *Les festes populars*. Barcelona: La Llar del Llibre / Els Llibres de la Frontera (p.128).

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

social. La festa comporta abundància i alegria, es converteix en lloc de trobada i de retrobament, Peter Burke a *La cultura popular en la Europa moderna* ens descriu: “Era en estas ocasiones cuando la gente dejaba de trabajar para comer, beber y agotarse hasta donde le permitían sus fuerzas”²⁹. La tendència de l'actual societat industrial i tecnològica és el gaudi del temps lliure i de l'oci que va en detriment de la festa, originària d'una societat agrícola i artesanal. Avui el temps lliure no representa el pas del temps profà ordinari a un temps sagrat i festiu tal i com s'entenia al passat, ara passem del temps productiu al temps de consum, les festes són concebudes com a vacances i temps d'oci on cadascú omple el temps com més li agrada gràcies a la gran oferta cultural, avui la festa és lleure.

3.5. L'ESCENOGRAFIA I LA LOCALITZACIÓ DEL TEMPS FESTIU

---

*“Tant l’apropiació festiva de l’espai públic com la seva apropiació insolent des de la revolta són expressions de la cultura popular, perquè aquesta té com a escenari preferent el carrer, la plaça...”*³⁰

Manuel Delgado i Ruiz

Durant el període de festa l'espai i el temps prenen nous significats. L'espai quotidià pren una nova dimensió, es guarneix, s'ornamenta, s'hi col·loquen llums i es neteja. Segons Joan Prat i Jesús Contreras (1984) a l'obra *Les festes populars* la neteja dels carrers, més que un vessant purament higiènic, té una clara funció de descontaminació en el sentit simbòlic, és el pas de la brutícia a la netedat, de l'ambient quotidià al festiu. Aquest element simbòlic de descontaminació també s'observava a la mainada, antigament les famílies les rentaven de cap a peus per estar llestos per els dies de festa. Tant els homes com les dones aprofitaven a anar al barber i a la perruqueria dies abans de la festa major, aquest embelliment corporal per mitjans purificadors ens separa allò natural de la quotidianitat, i simbolitza el temps màgic de la festa.

Mijail Batjin (2003) assenyalà a la seva obra *La cultura popular en la Edad Media y en el Renacimiento* que la cultura popular és la cultura de la plaça, fet que implica que els espais col·lectius de trobada són el seu marc, no pas exclusiu però sí predilecte. La característica principal de la festa és que es desenvolupa dins d'un espai públic obert i accessible per a tothom on els seus participants se l'apropien i el converteixen en un element més de l'activitat festiva. Les places, carrers i cruïlles prenen una significació especial atès que s'hi esdevenen actes festius compartits per tota la comunitat, una comunitat que alhora socialitza l'espai públic i el transforma. Generalment aquests espais reben un tracte especial els dies de festa i s'engalanen i s'ornamenten, es

²⁹ Burke, Peter (2005). *La cultura popular en la Europa moderna*. Madrid: Alianza Editorial (p.257).

³⁰ Soler Amigó, Joan (director) (2005-2007). *Tradicioniari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya* (vol. 10, *La cultura popular a l'inici del segle XXI*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Generalitat de Catalunya (p.125).

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

converteixen en quelcom més del seu ús habitual, al participar de la festa aquests espais públics es transformen i esdevenen quelcom amb contingut simbòlic i expressiu. Aquesta apropiació de l'espai el converteix en un lloc ple de significació i de simbolisme, l'espai quotidià profà es converteix en un espai festiu i simbòlic. Els actes festius s'esdevenen en espais públics col·lectius on s'hi produeixen vivències col·lectives. La plaça és el lloc més emblemàtic de la representació d'actes festius, i des de mitjans del segle XIX fins els anys 80 l'envelat fou també el lloc més emblemàtic per a la representació del ball i de concerts dins la festa major, recreava l'ambient d'un saló de ball magníficament decorat per l'ocasió.

3.6. LA COMUNITAT

Durant el temps festiu augmenta la interacció social, la festa vincula els membres del grup, impregna certa dosi d'impuls emocional que fa real la imatge d'identitat col·lectiva, alhora que consolida el sentit de pertinença a l'entorn. Generalment els vincles establerts entre els diferents participants de la festa no es basen en vincles sòlids i consolidats sinó que comparteixen un espai que l'han socialitzat.

L'objectiu de la indumentària de la festa és mostrar la cara més positiva d'un mateix, moltes vegades té l'objectiu de mostrar simplement l'aparença tot volent mostrar la riquesa individual o de llinatge.

En el passat la organització de la festa major anava a càrrec de les confraries, agrupacions socials de la societat tradicional. Les confraries varen néixer amb un caràcter religiós formades per laics, confreres i un cap eclesiàstic i tenien finalitats pietoses de caràcter social. Les confraries canalitzaven les voluntats col·lectives i propagaven entre la comunitat el sentiment de col·lectivitat i d'unió. Les confraries organitzaven les processons i les festes majors en honor als patrons locals. Manuel Delgado ens descriu: “[...] *parlar de la festivitat és fer-ho d'una dimensió espai-temps on la col·lectivitat s'ofereix el magne espectacle de si mateixa, on sent, alhora que fa sentir com a grup, l'eficàcia d'un determinat ordre simbòlic: el seu*”³¹.

La festa és un vehicle de renovació i de creació de vincles entre els éssers, la festa fa palès els sentiments de cohesió i és un motor de presa de consciència del sentiment de pertinença dins un grup social, lliga i compromet als seus membres. La festa solidifica la identitat i les arrels de la comunitat, creant una referència simbòlica que materialitza el sentit de grup i genera sentiments d'adscripció. Els participants de la festa reben un tracte igualitari, són tractats d'igual manera cosa que fa que les

---

³¹ Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A (p.20).

desigualtats socials desapareguin durant el temps festiu. Segons Manuel Delgado però: “[...] una societat humana fa festes no perquè està cohesionada, sinó precisament perquè no ho està suficientment”³².

3.7. MÚSICA I BALL

La música i el ball formen part indiscutible de l'activitat festiva i de la festa major. Les músiques festives tenen un gran valor social i les músiques pròpies prenen forma simbolitzant a la comunitat. L'experiència de la música en els actes festius és quelcom singular, íntim i identitari valors que només poden ser transmesos a través del cant sonor d'una música que sentim nostra. La imatge sonora ens transporta vers el passat i vers el sentiment de col·lectivitat. Escoltar les músiques de la festa major condueixen als assistents a unes vivències sensorials compartides que despertaran amb el pas del temps la nostra sensibilitat.

Un model comú a moltes festes majors és un mateix grup de músics que canvien de localització, d'indumentària, de música i d'instruments i que actuen als diferents actes de la festa, a l'ofici solemne, a les sardanes, al ball i al concert. Al passat els músics eren molt ben valorats i convidats a menjar a les cases benestants de la comunitat. A principis del segle XX el ball era l'acte més important de la festa major i era seguit per tota la comunitat, les orquestres eren motiu d'elogis i els joves les seguien quan actuaven als pobles veïns.

El ball i la dansa són una acció socialitzadora que integra a tothom atès que no importa l'edat, el sexe o el status social. La dansa, com a forma d'expressió humana, té un paper predominant dins el programa d'actes de la festa major, on la plaça i l'envelat són els espais preferits per la seva consumació. Tradicionalment la dansa catalana per excel·lència ha estat la sardana, símbol de germanor i de fraternitat, tal i com la descriu Bienve Moya: “[...] la dansa per antonomàsia dels catalans i les catalanes”³³.

Els balls de parella han fet públic moltes parelles, també se n'han creat de noves a través del ball, el ball de parella ha estat des de sempre un dels balls més esperats entre els joves on els músics intenten sempre satisfer tots els gustos i totes les edats.

3.8. LA GASTRONOMIA FESTIVA

A principis de segle XX la carn no formava part de la dieta diària de la població, però els dies de festa major tot canviava, les famílies, especialment de l'àmbit rural i pagès,

³² Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A (p.79 i 80).

³³ Moya Domènech, Bienve (1998). *La Festa a Catalunya. Àlbum de cultura popular i tradicional*. Barcelona: Galàxia Gutenberg / Cercle de Lectors (p.136).

3. QUÈ ÉS LA FESTA?

es reunien per celebrar la festa local i a les taules no hi faltava de res. Durant la festa major es convidaven als familiars i la gent s'entaulava a dinar aquells plats que no tornarien a menjar fins la propera festa major. La festa es caracteritza per l'abundància de menjar i de beure, les despeses fetes reforçaven els lligams entre la comunitat perquè el que has rebut avui demà també ho hauràs d'oferir, creant així una xarxa d'interrelacions fomentada per l'intercanvi social.

Peter Burke apunta que a totes les llars europees es reservaven les millors vaixelles pels dies de festa: *“Dentro de las casas, las jarras, los tazones y los platos más finamente decorados sólo se usaban en los días festivos [...] De hecho, la mitad de la casa debía reservarse para las ocasiones especiales”*³⁴. Durant la festa major és molt habitual que es comparteixi la taula, és una activitat que engloba tots els nivells socials i totes les edats. El menjar festiu és un acte comunitari de socialització on s'evidencia la convivència o les diferències entre el grup. Les responsables de fer l'àpat han estat tradicionalment les matriarques, avui el paper de la dona ha canviat i aquest rol no està tan ben delimitat a l'actualitat.

---

³⁴ Burke, Peter (2005). *La cultura popular en la Europa moderna*. Madrid: Alianza Editorial (p.258).

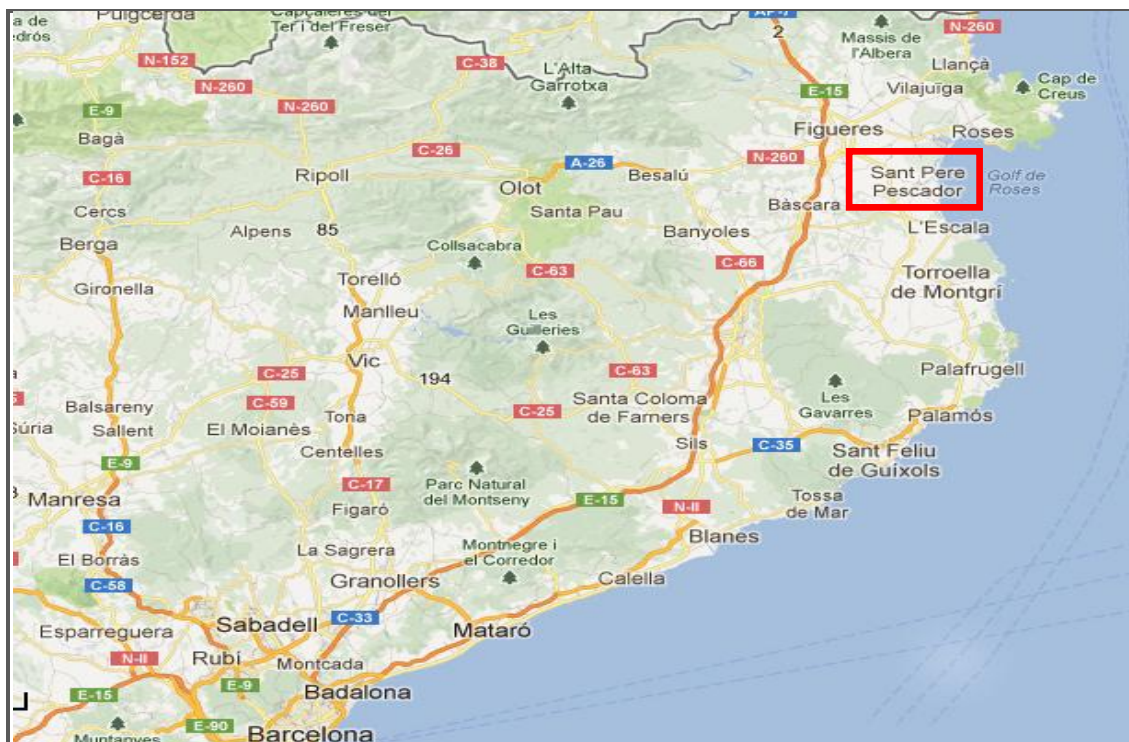
4. MUNICIPI DE SANT PERE PESCADOR

4.1. DINÀMICA TERRITORIAL

El municipi de Sant Pere Pescador situat al nord est de Catalunya, a la comarca de l'Alt Empordà, té una població de 2161 habitants amb una extensió de 18,4 km². La població ha mantingut el treball agrari amb grans explotacions d'arbres fruiters, el sector turístic no és l'única activitat econòmica fet que ha afavorit a la conservació de les tradicions i els treballs tradicionals arrelats al camp. La vila està envoltada pel Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i vorejada pel riu Fluvià, amb més de mil anys d'història, el nucli antic conserva trams de l'antiga muralla medieval, fortificació que envoltava el poble i habitatges construïts entre els segles XVI i XIX. Com a patrimoni destacat hi ha l'Església de Sant Pere que havia estat possessió del Monestir de Sant Pere de Rodes i que formà part del comtat d'Empúries.

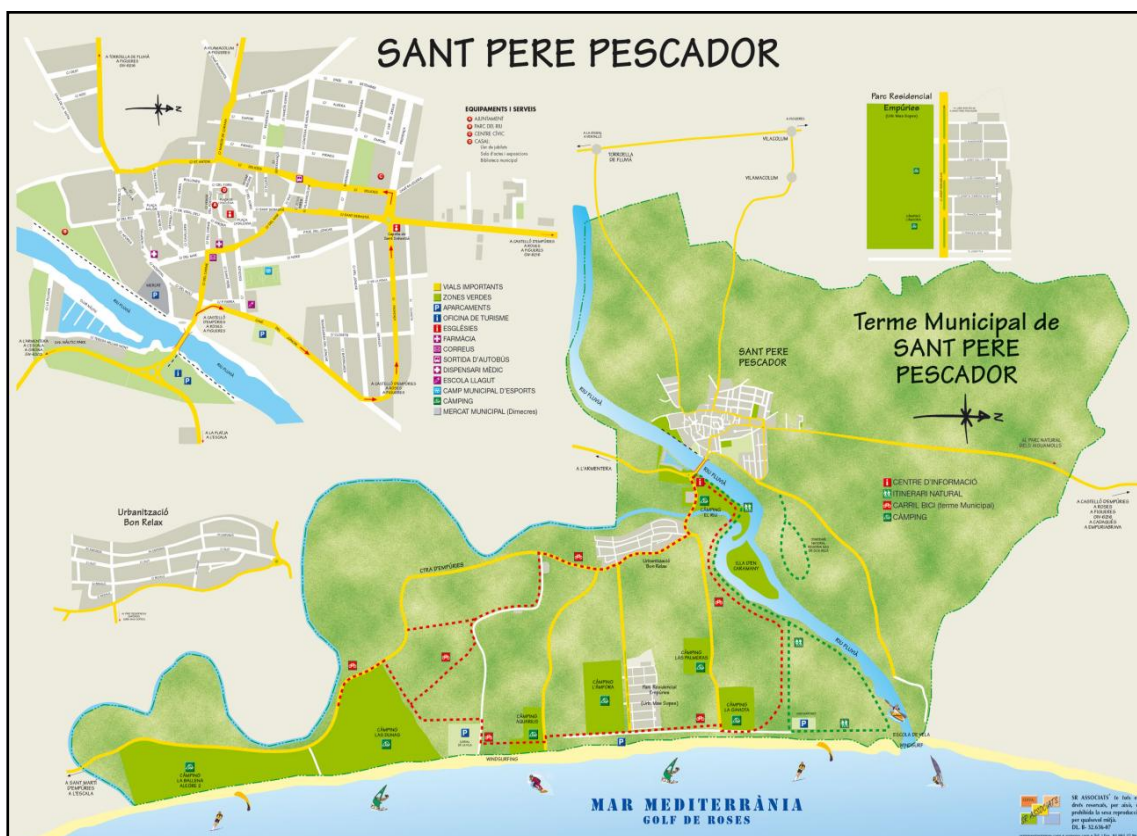
Distància entre Sant Pere Pescador: Barcelona: 139 km.
Perpignan (França): 77 km.
Girona: 41 km.
Figueres: 18 km.

Mapa 1. SITUACIÓ GEOGRÀFICA

Font: Google Maps (<https://maps.google.es/maps?hl=ca&tab=w1>)

Mapa 2. TERME MUNICIPAL DE SANT PERE PESCADOR

Font: SR Associats

4.2. DEMOGRAFIA

El municipi de Sant Pere Pescador té una població de 2161 habitants dividida en 1166 homes (54%) i 995 dones (46%) municipi equilibrat entre ambdós sexes. Pel que fa al creixement de la població en aquests darrers deu anys la tendència ha estat creixent. Les principals motivacions que han causat aquest fenomen, al marge del boom turístic, han estat:

- Creixement natural de la població.
- Efecte indirecte del turisme amb la consegüent oferta de treball.
- Propietaris de segona residència empadronats al municipi.
- Arribada d'immigrants per realitzar feines relacionades amb l'agricultura.

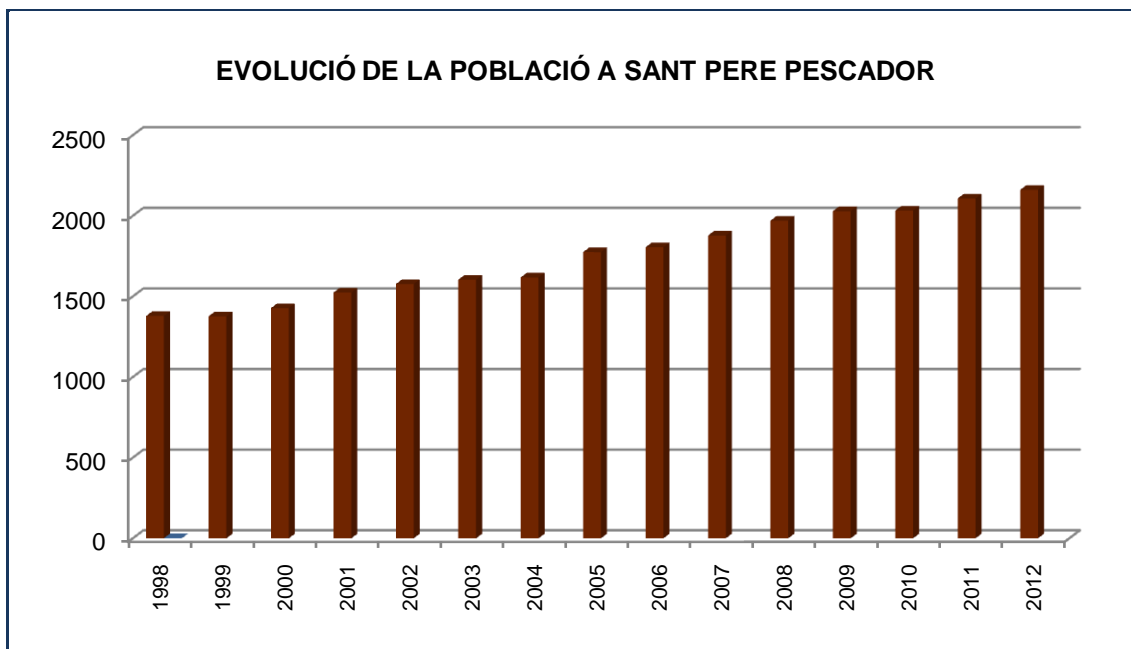
L'evolució del padró d'habitants al municipi és positiva, amb un augment gradual d'habitants. Aquest increment de població és degut a l'arribada de població estrangera i al fet de les segones residències que suposen el 2012 el 41% del total de vivendes al municipi. L'Any 1996 la població censada no espanyola era d'un 15% i el 2012 és d'un 39% amb un augment d'un 24% en 16 anys. El 61% dels habitants de Sant Pere Pescador són de nacionalitat espanyola. Aquest fet ens demostra la gran diversitat cultural existent al municipi, arribant a tenir a l'actualitat fins a 36 nacionalitats

4. MUNICIPI DE SANT PERE PESCADOR

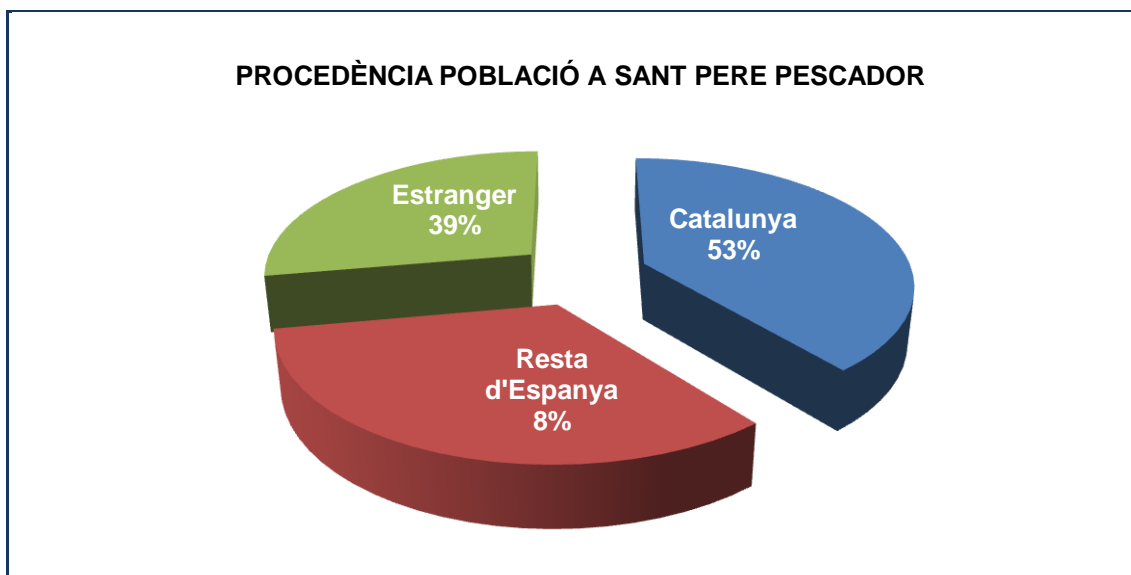
diferents, excloent l'espanyola³⁵. Aquest nou segment poblacional ha sorgit per un motiu principal, treballar en l'activitat agrícola o en el sector serveis, seguidament d'aquells ciutadans comunitaris que decideixen passar-hi la seva jubilació.

Gràfic 1. EVOLUCIÓ DEL CENS DE POBLACIÓ A SANT PERE PESCADOR

Font: Elaboració pròpia mitjançant dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT 2012)

Gràfic 2. PROCEDÈNCIA DE LA POBLACIÓ A SANT PERE PESCADOR

Font: Elaboració pròpia mitjançant dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT 2012)

Al mateix temps, al llarg dels anys s'observa que la població estrangera és la que més ha augmentat, mentre que la de Catalunya i de la resta de l'estat s'ha anat mantenint

³⁵ Font: Registre de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador (15/03/2013)

estable. Aquestes dades reflecteixen de nou l'alt nivell d'immigració del municipi degut en gran part a la seva dependència de l'agricultura i del sector turístic.

Als darrers anys el sector turístic cada vegada és més destacat, han augmentat les activitats turístiques amb la creació de noves ofertes d'allotjament, com és el turisme rural. Durant les èpoques de vacances arriben al poble gran nombre de visitants, generalment famílies atretes per la natura i el mar. Durant els dies de major ocupació, generalment el mes d'agost, Sant Pere Pescador acull fins a 20.000 turistes, aquest increment és 10 vegades superior al nombre d'habitants censats al municipi³⁶.

4.3. ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Les principals fonts d'ingressos de Sant Pere Pescador provenen bàsicament del turisme i l'agricultura on es treballa en modernes explotacions agrícoles on la poma és el principal element de producció agrària.

D'acord amb el Pla General d'Ordenació Urbana el 95% del sòl és qualificat com a no urbanitzable. Aquest fet fa que el municipi sigui un territori poc poblat lluny del turisme massificat, que valora el paisatge i l'entorn rural. Segons el cens agrari de l'Institut d'Estadística de Catalunya de l'any 2009 el municipi de Sant Pere Pescador comptava amb 56 explotacions agràries que representen un total de 1796 hectàrees, de les quals són 1402 hectàrees són de terres llaurades.

Taula 1. DISTRIBUCIÓ DE LA SUPERFÍCIE AGRÀRIA (HECTÀREES) DE SANT PERE PESCADOR (1999)

Terres llaurades	Pastures permanents	Terreny forestal	Altres
1119	41	57	43

Font: Elaboració pròpia mitjançant dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT 2012)

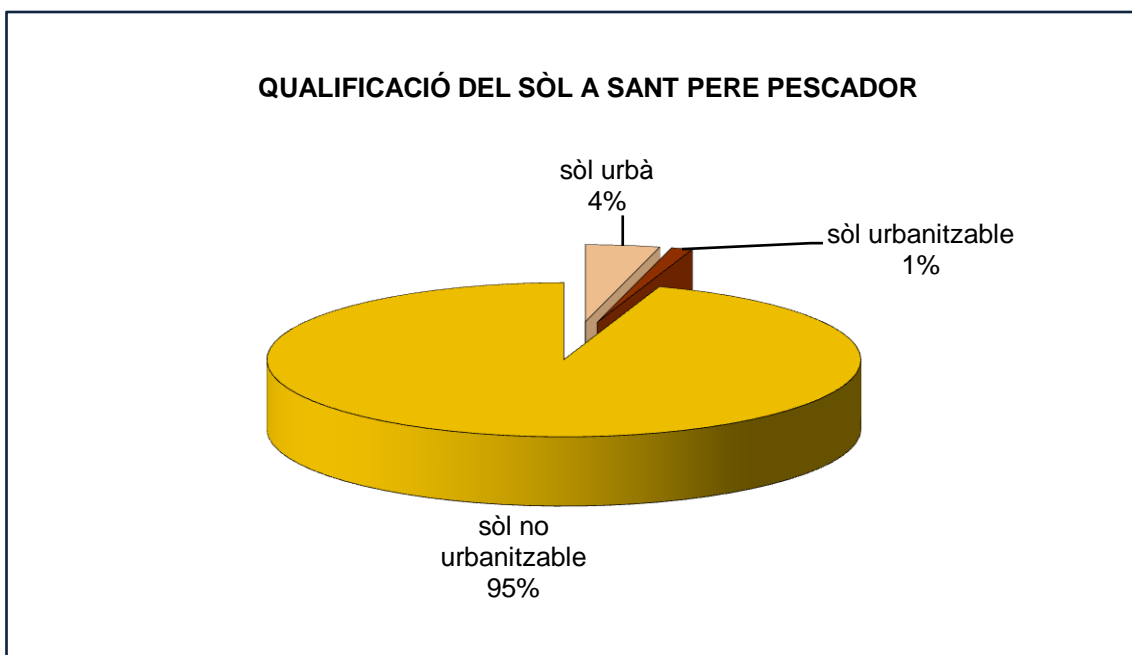
La majoria de les explotacions d'arbres fruiters es dediquen al cultiu de la poma, la pomera representa un sector d'activitat molt important pel municipi i generador de llocs de treball. Els cereals ocupen el segon lloc en el tipus de conreu més habitual al municipi juntament amb el blat i el blat de moro com a més conreats. Pel que fa a la ramaderia, sector primari menys important al municipi, hi trobem un total de 9 explotacions, la majoria de les quals són de porcí.

La importància del sector turístic queda també palesa a la taula 2 d'afiliacions a la seguretat social segons sectors. Segons dades de l'IDESCAT de l'any 2002, un total

³⁶ Font: Oficina de Turisme de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador

de 207 establiments eren donats d'alta de l'impost d'activitats econòmiques, un 43% dels quals es dediquen al sector serveis.

Gràfic 3. QUALIFICACIÓ DEL SÒL A SANT PERE PESCADOR

Font: Elaboració pròpia mitjançant dades dels Serveis Tècnics de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador (2013)

Pel que fa als sectors d'activitat preponderants, destaca la importància de l'agricultura, com a sector generador d'ocupació. Aquesta característica és molt poc freqüent en municipis litorals i significa una oportunitat per al municipi de diversificació i complement d'activitats econòmiques lligat a poder conservar l'autenticitat de l'entorn i dels paisatges.

L'any 2001 la població ocupada per grans sectors d'activitat era de 545 persones, en canvi, l'any 2012 la població afiliada a la Seguretat Social és de 507 persones, aquestes es distribueixen en les següents xifres:

Taula 2. AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIALS SEGONS SECTORS

2001		2012	
Agricultura: 96	(17,6% del total)	Agricultura: 32	(6,3% del total)
Indústria: 58	(10,6% del total)	Indústria: 19	(3,7% del total)
Construcció: 74	(13,6% del total)	Construcció: 85	(16,7% del total)
Serveis: 317	(58,2% del total)	Serveis: 428	(84,4% del total)

Font: Elaboració pròpia mitjançant dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT 2012)

L'atur registrat al municipi de Sant Pere Pescador l'any 2007, va ser de 55 persones, un 22% menys que l'any 2006. Al 2012, arrel de la situació de crisi econòmica general arreu del país el nombre de persones desocupades a Sant Pere Pescador és de 175,

un 8% del total de la població activa, amb un 45% d'atur femení, en 5 anys la taxa de desocupació ha augmentat un 220%.

4.4. EQUIPAMENTS I ESPAIS CULTURALS

Els equipaments culturals existents a Sant Pere Pescador es localitzen al casc urbà de la població entre ells disten pocs minuts caminant i són de titularitat pública:

- **Plaça Major:** Plaça situada al centre del nucli antic del municipi, antigament constituïa el centre neuràlgic de la vida social i econòmica del poble juntament amb el carrer Major. A principis de segle XX a la plaça hi havia l'ajuntament i la farmàcia, al carrer Major s'hi emplaçaven gairebé tots els comerços i establiments.
- **Església de Sant Pere:** Situada al casc antic i dedicada a Sant Pere fou construïda l'any 1682 a on antigament s'emplaçava l'antiga església romànica.
- **Parc del Riu:** Espai obert a l'aire lliure envoltat d'arbres situat molt a prop de la Plaça Major i a la vora del riu Fluvià, paratge adient per a la realització d'actes al carrer.
- **Casal Cultural:** Equipament on s'hi emplacen la Biblioteca Municipal, la Sala d'actes i d'exposicions i la Llar del jubilat. Espai de nova construcció, ampli i adaptat per a la realització d'actes que necessitin un emplaçament tancat i cobert.
- **Capella de Sant Sebastià:** Edifici popular dels segles XVII i XVIII construït per implorar a Sant Sebastià ajut contra les epidèmies, en aquella època Sant Pere Pescador era un indret d'aigües estancades amb llocs carregats de mosquits que provocaven infeccions.
- **Centre Cívic:** Equipament situat a l'entrada nord del municipi on s'hi disposa d'un espai amb escenari i pista destinat als grans esdeveniments com ara concerts o festes majors d'hivern.
- **Sala Nova:** Situat al carrer major avui és un equipament poc utilitzat a causa del seu deteriorament, és necessària una renovació, pot acollir actes de petit format sense gaires necessitats tècniques com ara cursos o exposicions de petit format.

Sant Pere Pescador no disposa d'equipaments privats agregats al món cultural. La poca distància existent entre el municipi i la seva capital de comarca, no supera els 15 minuts en cotxe, fa que molts santperencs es desplacin fins a Figueres per consumir productes culturals

5. LA FESTA MAJOR A CATALUNYA

La festa major és la festa local per excel·lència, és aquella que identifica a la comunitat i la condueix vers l'exterior. La tradició de les festes majors a Catalunya prové almenys del segle XIII³⁷, a l'Edat Mitjana hi hagué un procés de cristianització de les festes d'origen pagà, augmentà el simbolisme religiós dels actes i cada vegada eren més habituals les celebracions dedicades als sants i als màrtirs catòlics. Amb la Revolució Francesa apareixen les primeres festes laiques i sorgeix el pensament racional que s'imposa al pensament antic basat en les supersticions. La Dictadura Espanyola censurà les manifestacions de la cultura catalana, tot i que l'estructura i el significat social de les festes majors no canvià, això sí, el paper de l'Església hi tingué un lloc destacat. Amb el recobriment del règim democràtic hi hagué a tot Catalunya un fort moviment de recuperació de la cultura festiva catalana.

A les zones rurals catalanes les festes majors es continuen festejant tot conservant la imatge cristiana sota aspectes i sentiments pagans. Les festes majors tenen normalment una durada de tres dies amb un programa d'actes propi a cada localitat. La festa major generalment coincideix amb la diada del sant patró de la localitat, patrons venerats a l'antiguitat perquè protegissin a la població de malalties i epidèmies, també hi havien patrons d'oficis del mar i de la pagesia. Generalment les festes majors es celebren a l'estiu per a festejar la finalització de les collites. A més de la festa major d'estiu moltes poblacions festegen la festa major d'hivern o *festa petita* en molts casos dedicada a algun sant. Durant els dies de festa major hi ha el costum de rebre familiars i amics que fa temps que no veiem.

Cada poble vol ser únic i es diferencia segons el programa d'actes oferts a la festa major, avui dia s'ofereixen activitats de característiques diverses i s'intenta aconseguir a tota la població tot compartint expressions culturals òptimes i plaents a tots els públics dins d'un ambient de catarsi col·lectiva.

5.1. ELS ACTES DE LA FESTA MAJOR

- **L'inici de festa major:** S'inicia generalment amb el repic de les campanes de l'església i amb el pregó de festa major on algun personatge il·lustre inaugura la festa.
- **L'ofici solemne:** Celebrat al temple parroquial en honor al sant patró s'acompanya del repic de les campanes. La dringadera és un ritual anunciador del trencament amb la quotidianitat, es deixa enrere el dia i dia i ens endinsem dins d'un nou escenari festiu

³⁷ Soler Amigó, Joan (director) (2005-2007). *Tradicioniari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya* (vol. 4, *La festa*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Generalitat de Catalunya (p.184).

de diversió i disbauxa. A la sortida de l'ofici solemne moltes poblacions celebren cercaviles, seguicis o processons de mulasses, gegants, nans, diables, grallers o cucaferes, desfilades que transcorren als carrers engalanats del poble i que els vilatans segueixen encuriós i sorpresos al so de la música. Les cercaviles moltes vegades finalitzen amb una ballada de sardanes, un ball de bastons, una trobada de gegants o de castellers a la plaça del poble.

- **Les processons:** Eren molt més habituals en el passat, tenien un sentit marcadament religiós, eren iniciativa de l'església cristiana i servien per a manifestar la religiositat col·lectiva. L'itinerari podia ser en cercle o amb destí a una fita concreta, eren desfilades on es venerava una imatge, avui moltes conserven i mantenen aquest contingut religiós. El seu destí era implorar l'ajut diví davant de situacions negatives com epidèmies o males collites. Les processons tenien la funció de cohesió social i de reforçament de l'ordre establert. Anar a la processó o formar part d'un seguici són formes d'expressar l'assentiment i conformitat a un fet concret, és una manera de fer públiques les idees i les creences pròpies tot compartir-les amb la resta de la comunitat. Són expressions d'eufòria del jo col·lectiu d'un grup humà, són actes que enalteixen la fe. Una de les processons més habituals són les rogatives introduïdes durant l'Imperi Romà als segles V i VI que servien per a foragitar les fams, les pestes, les malalties, les guerres i qualsevol calamitat que pogués ocórrer als pobles, a la de Sant Sebastià per exemple s'implorava la salvació de les pestes i de les epidèmies.

- **El ball:** Un dels actes més esperats per la joventut, sobretot antigament, quan les parelles festejaven. A la festa major hi ha balls de tarda i de nit conduïts per orquestres de renom que tant es poden fer a la plaça com a l'envelat.

- **L'esport:** Gairebé a tota festa major s'hi esdevé un acte esportiu, predominantment un partit de futbol. A l'esport local s'hi donen elements d'identificació i de sentiment comunitari, sobretot quan l'equip local juga amb algun adversari, és quan s'esdevé l'etnocentrisme de la comunitat local. És comú l'organització de competicions de futbol, els dies de festa major és molt habitual veure partits de fadrins contra casats.

- **La fira:** Venedors ambulants amb parades d'atraccions com el pop gegant, les muntanyes russes, el vaixell pirata, el tren de la bruixa o les barquetes són molt habituals a totes les festes majors. Elements que amb el pas del temps queden en un racó de la imaginació infantil i que guardarem durant tota la nostra vida adulta.

- **El fi de festa:** Finalitza a molts pobles amb un castell de focs d'artifici, pirotècnia o amb l'encesa de tres petards.

La finalitat de tots els actes organitzats a la festa major és la interacció social i les relacions entre els participants de la festa. Existeix entre la comunitat una manera diferent de comunicar-se que es realitza a través de tots aquests elements culturals festius integrats en un mateix codi comunicatiu³⁸. La festa ofereix la possibilitat de la socialització dels més petits a més de la funció de cohesió i d'identitat dels seus participants a través de figures com les cofraries o les comparses, creant així vincles de solidaritat interna.

5.2. L'ESPAI FESTIU

L'espai festiu adopta una dimensió social de trobada, dóna accés al ciutadà vers la socialització, les relacions socials i els intercanvis, a la cultura i a la solidaritat, és el lloc on es reafirmen les tradicions. Durant els dies de la festa major els espais es disfressen, les entitats locals ornamenten els carrers amb llums, garlandes de banderetes i de serrell, i els particulars guarneixen les seves cases i decoren les balconades. L'espai festiu per excel·lència de la festa major ja des d'època medieval és la plaça major, hereva de l'antiga *àgora* grega i del *fòrum* romà. La plaça major era antigament el punt neuràlgic de la comunitat, allà s'hi feien els negocis, s'hi comerciava i s'intercanviava, s'hi esdevenien els jocs, els ocis i les festes.

5.3. LA FESTA MAJOR COM A SIGNE D'IDENTITAT LOCAL

Les cercaviles, processons i desfilades presents a les festes majors són manifestacions que expressen simbòlicament la pertinença a un grup o lloc concret, és una manera de fer públiques les nostres creences i de reconèixer la nostra identitat com a col·lectivitat. Aquestes manifestacions exalten el sentiment col·lectiu del grup humà, participar de la festa ofereix sensació de grup, t'integra dins del col·lectiu social on s'hi reconeixen uns símbols i unes pràctiques; a més, la festa et projecta cap a l'exterior i et mostra als altres. La festa major és el lloc idoni per a la representació de la identitat de la comunitat, és un reconeixement al grup. La col·lectivitat se sent orgullosa d'ella mateixa i ho expressa a través de la solidaritat i del treball en comú. Entre els participants de la festa existeix un llenguatge comú i un tipus de comunicació simbòlica que només entenen els que hi formen part d'aquesta singularitat local, són aquests trets simbòlics i emocionals, aquest vigor d'emoció col·lectiva, que crea el sentiment d'identitat d'un poble. És així com els pobles s'identifiquen en ells mateixos i prenen consciència de la seva identitat.

---

³⁸ Contreras Hernández, Jesús; Prat Caròs, Joan (1984). *Les festes populars*. Barcelona: La Llar del Llibre / Els Llibres de la Frontera (p.112 i 113).

6. DINÀMICA SECTORIAL DE LA FESTA MAJOR

6.1. DINÀMICA SECTORIAL A LES POBLACIONS VEÏNES

A les poblacions veïnes de Vilamacolum (289 habitants), Torroella de Fluvià (704 habitants), l'Armentera (860 habitants) i Viladamat (451 habitants)³⁹ el programa de festa major és força similar a l'ofert a Sant Pere Pescador. La programació de l'any 2011 dels municipis de l'Armentera i Torroella de Fluvià inclou a ambdós municipis un ofici solemne a l'església. Les activitats d'animació infantil són presents a totes les poblacions amb una gran varietat d'activitats, alguns exemples són la festa de l'escuma, els inflables, l'animació musical i els pallassos.

A totes cinc poblacions hi destaquen el ball i el concert del dissabte a la nit amb orquestres de renom com *La Montecarlo*, *Hotel Cochambre* o *La Gramola*. El ball de sardanes també hi és present a les cinc festes majors amb cobles com *La Principal de l'Escala*, *Els Rossinyolets* i *La Flama de Farners*. A Viladamat, l'Armentera i Vilamacolum celebren la *Nit Jove* amb concerts de bandes preferiblement locals.

Taula 3. ACTES CELEBRATS A CADA MUNICIPI DURANT LA FESTA MAJOR

	Sant Pere Pescador	Armentera	Torroella Fluvià	Vilamacolum	Viladamat
Ofici solemne					
Sardanes					
Animació Infantil					
Activitat esportiva					
Ball i concert					
Nit Jove					

6.2. CALENDARI FESTIU: POBLACIONS VEÏNES DE SANT PERE PESCADOR

GENER:	Cabanes d'Empordà, Fortià, Llançà, Rabós d'Empordà, SANT PERE PESCADOR , Vilamalla.
FEBRER:	Capmany, Vila-sacra.
MAIG:	Figueres, Ordis, Pedret i Marzà, Sant Miquel Fluvià, Vilanant, Cabanes d'Empordà.
JUNY:	Albanyà, l'Escala, SANT PERE PESCADOR , Vilafant.
JULIOL:	L'Armentera, Avinyonet Puigventós, Espolla, Fortià, Lladó, Maçanet Cabrenys, Masarac, Navata, Pontós, Portbou, Vilajuïga, Vilaür.
AGOST:	Agullana, Biure, Cantallops, Castelló d'Empúries, Darnius, Garriguella, Llançà, Mollet Peralada, Palau-saverdera, Port de la Selva, Riumors,

³⁹ Font: dades IDESCAT 2012 (Institut d'Estadística de Catalunya)

Roses, Sant Llorenç de la Muga, Selva de Mar, Torroella de Fluvià, Vilabertran, Viladamat, Vilamacolum, Vilamaniscle, Vila-sacra.

SETEMBRE: Cadaqués, Colera, Garrigàs, Jonquera, Llers, Palau Santa Eulàlia, Pont de Molins, Sant Miquel de Fluvià, Sant Mori, Ventalló.

OCTUBRE: Cabanelles, Cistella, Siurana.

NOVEMBRE: Boadella d'Empordà, Borrassà, Far d'Empordà, Maçanet de Cabrenys, Pau, Peralada, Sant Climent Sescebes, terrades, Vajol.

DESEMBRE: Santa Llogaia d'Àlguema.

Font. <http://www.festemajors.net>

7. L'AHIR DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR (1930-1989)

La santperenca entrevistada Carme Llorens Puig nascuda l'any 1922 recorda un episodi d'abans de la guerra civil espanyola que exemplifica clarament la vinculació de la festa major de Sant Pere Pescador amb la seva gent i el moment històric on s'esdevé: *"A la festa major d'estiu, poc temps abans de la guerra, hi havien dues orquestres que tocaven allà mateix, una al costat de l'altra, amb dos entarimats diferents, totes dues a la Plaça Major [...] cadascuna representava una ideologia política diferent, hi havia els partidaris de la dreta i els de l'esquerra. Quan tocava una orquestra hi ballava un grup determinat i quan tocava l'altra a l'inversa"*. Segons la Carme durant la guerra la festa major no es celebrà i la postguerra foren moments molt difícils per a tothom, la gent passà molta fam, però la festa major tornà a revifar. La gent de Sant Pere Pescador sortia molt per la festa major, era un moment de trencament amb la vida quotidiana, s'hi anava a ballar, a veure els músics o simplement a escoltar música. La santperenca Carme Lluch Oller de 74 anys recorda amb nostàlgia els dies de festa major i ens digué: *"Per la festa hi petava tot!"*.

7.1. MODEL DE GESTIÓ

Antigament a Sant Pere Pescador hi havia una comissió de festes anomenada *Sociedad Recreativa La Marinera Sanperense*, entitat encarregada d'organitzar les dues festes majors del poble. Les associacions festives tradicionalment eren organitzacions regides per homes, amb el temps el seu model de gestió s'ha anat obrint deixant pas a l'entrada de la figura femenina dins l'organització festiva. La *Sociedad Recreativa La Marinera Sanperense* era formada per joves santperencs i gairebé tot el poble participava a la comissió, els primers documents trobats a l'Arxiu Municipal de Sant Pere Pescador (AMSPP) daten dels anys 30.

En Josep Quera Falgas de 82 anys, membre de la junta de la societat recreativa als anys 50, ens digué: “*Els membres eren escollits per votació, l'ajuntament no donava diners per a la festa, cada casa tenia que pagar una quota a la comissió, [...] tot el poble pagava! A la festa d'estiu podia haver-hi gent que no pagués perquè els actes eren a l'aire lliure, en canvi quan hi anaven a l'hivern se'ls demanava que abonessin les quotes endarrerides*”. Els membres de la també anomenada *La Societat* treballaven els dies de festa major, contractaven els músics i feien totes les tasques administratives i de gestió.

L'any 1968 *La Societat* estava formada per set membres masculins que s'organitzaven a través de cinc òrgans: el president, dos vocals solters, dos vocals casats, el tresorer i el secretari. *La Societat* deixà les seves activitats als anys 80 quan l'ajuntament prengué la iniciativa d'organitzar la festa major. D'antuvi els seus membres també eren responsables d'anar a casa per casa per a recollir la donació voluntària per a sufragar les despeses de la festa. Aquest fet donava un gran simbolisme a la festa major atès que tota la comunitat col·laborava a la seva execució i per tant tothom del poble se la sentia seva.

7.2. LA FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ

- **Descripció:** La data de celebració de la Festa Major de Sant Sebastià és el 20 de gener coincidint amb el dia que el calendari catòlic dedica a Sant Sebastià, sant protector de les epidèmies. Antigament la festa durava dos dies, a partir dels anys 90 i amb la inclusió de nous actes s'allargà un dia més.
- **Programa d'actes:** A principis del segle XX la Festa Major de Sant Sebastià s'iniciava amb dues sardanes el dia del sant patró a les 12 del migdia a la Plaça Major, amb el pas del temps i l'esdevenir del període franquista l'inici de festa major el marcà l'ofici solemne a l'Església Parroquial del poble, una vegada acabat els assistents desfilaven fins a la Plaça Major on hi tocaven les sardanes. El ball era un dels actes més esperats de la festa on hi actuaven cobles-orquestres de renom com *La Nova Barcelona* (1934), *La Principal de la Bisbal* (1959, 1981) o *La Costa Brava* (1960). A partir dels anys 80 el programa d'actes començà a ser més variat amb grups d'animació infantil i la contractació de diferents conjunts, cobles i orquestres que amenitzaven els diferents actes.
- **Localització i emplaçaments:** Els actes de la festa tenien com a escenaris principals la Capella de Sant Sebastià, l'Església de Sant Pere, la Plaça Major i la Sala Masó. La Plaça Major ha anat canviant de nom depenent de cada etapa històrica,

durant la República el ball i l'audició de sardanes es feien a la Plaça de la República, després durant la dictadura del general Franco s'anomenà Plaza de España, i més tard tornà al seu nom primitiu de Plaça Major. Als anys 30 el ball de vetlla i el concert es celebraven al local de la *Sociedad Recreativa La Marinera Sanperense*, anys més tard trobem que aquests actes s'emplacen a la Sala Masó situada a la Plaça Major del poble. La santperenca Carme Llorens se'n recorda molt bé de la Sala Masó a la seva joventut, entre els anys 1930 i 1940: “[...] a la Sala Masó hi feia fred, la gent tenia els peus gelats! Però hi aguantàvem fins a les 4 de la matinada, l'estufa es posà anys més tard”.

- **Agents implicats:** L'organització de la festa la duia la *Sociedad Recreativa La Marinera Sanperense* de Sant Pere Pescador, hi formaven part tots els joves del pobles i els càrrecs eren rotatius. El finançament de la festa provenia dels mateixos vilatans que pagaven una quota a l'organització.

- **Participació ciutadana:** La festa era un acte molt participatiu, a principis de segle XX qui en gaudia més eren els joves i els infants, les àvies restaven a casa per cuinar, netejar i deixar la casa a enllestida per rebre els familiars.

7.3. LA FESTA MAJOR DE SANT PERE

- **Descripció:** La Festa Major de Sant Pere, també anomenada festa major d'estiu, es celebra el 29 de juny, diada de Sant Pere. Segons Joaquim Gironella a *Antics costums, tradicions i llegendes de l'Alt Empordà* (1988) antigament a Sant Pere Pescador per la diada de Sant Pere celebraven la festa major, aquest dia els pescadors hi tenien un paper determinant. Ells eren qui feien una processó a la vora del mar, el sacerdot del poble beneïa l'aigua, per així afavorir la pesca. La imatge del Sant Pere era conduïda a sota d'un tàlem, el seguici era encapçalat per tres pescadors que representaven als tres sants: Sant Pere que duia unes claus de fusta, Sant Joan vestit amb pell de xai i descalç i Sant Pau amb una espasa.

- **Programa d'actes:** Les activitats organitzades per la festa major d'estiu eren les mateixes que a la festa major d'hivern, excepte la processó de Sant Sebastià. L'esdeveniment més important de la festa era el ball de festa major on es contractaven orquestres que encara avui actuen com *La Principal de la Bisbal* (1932, 1934, 1936), *La Principal de Palafrugell* (1959) o *La Selvatana* (1981).

- **Localització i emplaçaments:** La santperenca Carme Llorens, nascuda l'any 1922, se'n recorda de quan era molt petita, a finals dels anys 20 i principis dels 30, que davant de casa seva hi havia un envelat descobert que muntaven i desmuntaven per la

festa major: “[...] al poble existia certa rivalitat entre les dues sales: l'envelat i la Sala Masó”. Als anys 30 el ball de vetlla i el concert es tenien lloc al local de la *Sociedad Recreativa La Marinera Sanperense* i les sardanes a la Plaça Major. La festa d'estiu de l'any 1952 programà les sardanes i el ball a la Plaça Major i el concert a la sala *El Porvenir*, amb el pas del temps però, tots aquests actes s'acabaran celebrant a la Plaça Major gràcies a les agradables temperatures de finals del mes de juny, excepte l'ofici solemne que tindrà lloc a l'Església de Sant Pere.

- **Agents implicats:** L'organització de la festa major seguia els mateixos paràmetres que a la Festa Major de Sant Sebastià a través de la *Sociedad Recreativa La Marinera Sanperense*.

- **Participació ciutadana:** La participació era la mateixa que a la festa d'hivern, hi assistia molt de públic tant local com de les poblacions veïnes, amb la diferència que a partir dels anys 60 hi començaren a participar algun turista, la presència de visitants estrangers a la festa però mai ha estat significativa.

7.4. DESCRIPCIÓ DELS ACTES

- **La processó de Sant Sebastià:** Sant Sebastià, el sant patró de la festa major d'hivern, era considerat el defensor contra les epidèmies, la devoció per aquest sant és molt antiga i arrelada a l'Alt Empordà. Moltes poblacions empordaneses construïren capelles o ermites que veneraven i reconeixien el sant. L'any 1348 s'esdevení a la comarca una terrible pesta, fou així com la població va començar a fer promeses perquè Déu, per mitjà del sant, els deslliurés del perill. La processó tenia lloc la vigília del dia de la festa, al vespre quan era fosc, la gent del poble amb el capellà i els escolans al mig anaven a buscar el Sant Sebastià a la Capella de Sant Sebastià i el conduïen a l'Església de Sant Pere seguint una processó amb candeles que homenatjaven al sant patró, pel camí tots els devots amb espelmes cantaven els *goigs de Sant Sebastià* que encara avui es canten a l'església el dia de la festa. La Carme Llorens ens recordà els salms recitats durant la processó: “*Sant Sebastià gloriós lliureu-nos de la pestilència*”. La gent del poble posava llums a les finestres de casa seva per il·luminar el seguici. Es portava el sant a l'església perquè l'endemà fos present a l'ofici solemne juntament amb l'orquestra. A la processó hi participava molta gent, famílies senceres, amb el pas del temps i quan la capella caigué en desús es deixar de fer.

- **L'inici de festa:** L'alcalde no feia cap discurs públic i no hi havia cap pregó de festa major, les dones d'edat més avançada que assisteixen habitualment a la Llar del Jubilat recorden que a principis de segle l'agutzil feia crides, primer sonava la trompeta

i després anunciava que hi havia la festa major. La festa s'iniciava amb un ball de sardanes a la Plaça Major i anys més tard amb l'ofici solemne l'Església.

- **L'ofici solemne:** Aquest era l'únic acte d'indole religiosa que es celebrava antigament durant la festa major, començà a agafar més rellevància dins el programa d'actes a partir dels anys 40, abans d'aquest període no era inclòs al programa. La santperenca Carme Lluch Oller de 79 anys recorda que l'acte era presidit pel capellà del poble i dos capellans més convidats a més de l'orquestra, assistir a l'ofici donava certa reputació, ens comentà: *“Aquell dia però hi assistia més gent de l'habitual, de totes les edats i tothom molt mudat! El capellà estava content perquè el dia de l'ofici solemne hi havia molt de públic i feia més calaix de l'habitual. Gairebé tots els veïns assistien a la missa de l'ofici solemne de la festa major, moltes cuineres però es quedaven a casa preparant l'àpat de la festa”*.

- **La cobla-orquestra:** La cobla amenitzava l'ofici solemne, el ball i el concert. Les poblacions rivalitzaven per a tenir la millor cobla-orquestra, això donava prestigi i notorietat a la població. A principis de segle XX, abans d'haver-hi fondes al poble, els músics es quedaven a menjar a les cases de la gent, les cases s'oferien per donar sopar als músics entre el ball de tarda i el ball de nit, generalment eren famílies ben acomodades. La Maria Rosa Casamitjana Torres, filla del cuiner de l'Hostal El Coll Verd, recorda com a patir dels anys 60, quan s'obrí l'hostal, els músics es quedaven a menjar allà.

- **El concert:** La música de l'ofici solemne, el ball, les sardanes i el concert eren interpretats pel mateix grup de músics. A principis de segle XX el concert era únicament instrumental on només hi havia músics amb instruments i no es cantava.

- **El ball:** El ball de festa major és un dels actes amb més tradició al programa d'actes, ja a principis dels anys 30 es celebrava i hi participaven orquestres-cobles de renom. Després de la guerra civil al ball hi havia un lloc reservat per les autoritats presidit per l'alcalde. A principis de segle XX una única orquestra amenitzava tots els actes de la festa major, no és fins arribats els anys 80 quan veiem una diversificació de l'oferta de grups musicals.

- **Les sardanes:** Un dels actes principals de la festa major era la interpretació de la dansa catalana per excel·lència: la sardana. Les audicions tenien molt d'èxit, les ballaven petits i grans i tenien lloc a la Plaça Major. La Festa Major de Sant Pere de 1934 començà amb un ball de sardanes com a inici de festa, el programa del primer dia incloïa a les 12 del migdia dues sardanes, a les 4 de la tarda una audició de sardanes i a les 10 del vespre dues sardanes més; el dia següent es feien els

mateixos actes exceptuant les sardanes del matí. La importància de la sardana dins els actes de la festa major s'hi reflecteix a la festa d'estiu de 1981 que incloïa el primer dia una audició a la tarda i dues sardanes a la nit, i el dia següent seguia amb una sardana al migdia i una audició al vespre.

- **El cinema:** Gent gran del poble entrevistada nascuda als anys 30 recorda la projecció de pel·lícules al Cine Masó durant els dies de festa major. Aquesta activitat però es continuava realitzant durant la resta de l'any, tot el jovent assistia embadalit a la projecció d'una pel·lícula que el transportava vers un món diferent i màgic molt llunyà de la seva quotidianitat local.
- **L'esport:** Als anys 50 el programa de la festa major incloïa la celebració d'un partit de futbol al Camp d'Esports Municipal, a l'estiu del 1952 jugaren el U.D. Sant Feliu de Guíxol i A.C. Sant Pere, al 1959 F.C. Sellera i A.C. Sant Pere, i al 1981 jugaren el U.D. Figueres amb C.F. Sant Pere.
- **Parades de fira:** Per la festa major venia una parada de tiro i una altra que anomenaven "la parada de les barques", s'instal·laven molt a prop de la Plaça Major, al carrer Pau Casals.

7.5. RITUALS DE LA FESTA MAJOR

- **La gastronomia:** Antigament els dies de festa major eren moments excepcionals on la gastronomia hi jugava un paper destacat. Les famílies, d'acord amb al seu nivell econòmic, feien una gran despesa en menjar que no s'esdevenia en altres moments de l'any. Tots els entrevistats coincideixen amb el fet que de la dècada dels 30 als 50 els plats més corrents cuinats a Sant Pere Pescador els dies de festa major eren els *menuts* (o despulles, vísceres que s'extreuen de la vedella, del porc, del xai o de les aus i inclouen el fetge, els ronyons, el cor, el cervell, l'estómac, les tripes, els peus, el pedrer i altres parts), l'oca o el pollastre de pagès rostit, les *pomes de relleu*, el peix amb suc també anomenat suquet de peix.

Segons la Maria Rosa Casamitjana Torres, nascuda l'any 1947, les llars santperenques que tenien bestiar cada any feien la matança del porc i hi havia famílies que ho feien coincidir uns dies abans de Sant Sebastià per reservar carn com les botifarres pel rostit o l'espatlla pel dia de la festa, una setmana abans de la festa major també es matava el pollastre per així reservar-lo pels àpats festius.

Les diferències entre els diferents rangs socials eren ben notables, la classe més ben acomodada per exemple menjava canelons ja als anys 40, considerat a l'època un plat

refinat i modern, també lluien una vaixela molt més sofisticada i costosa i bevien les begudes de moda del moment.

Més endavant, als anys 50 i 60, s'introduïren més varietat de plats com ara entremesos, arrossos i canelons. S'ha de dir que depenent del nivell econòmic de la família es menjava un tipus d'àpat o un altre. El denominador comú entre totes les famílies era l'augment de la despesa familiar i els succulents àpats que només es menjaven per la festa major. Les famílies amb més poder adquisitiu els dies de festa major tenien cuinera, antigament hi havia dones que anaven a les cases a cuinar. A les llars del poble cuinaven les àvies i les mares atès que generalment vivien tres generacions a la mateixa casa, aquestes però, no podien assistir a la missa perquè cuinaven tot el dia, incloent la vigília que es preparava el *relleno*.

La santperenca Maria Rosa Casamitjana se'n recorda que uns dies abans de la festa es netejava tot a fons a casa seva: “[...] *les noies no podíem anar enlloc vuit dies abans de la festa perquè teníem molta feina a netejar, estrenyir i emblanquir [...] emblanquíem la cuina perquè estava bruta del foc*”. La Carme Lluch ens comenta que la festa d'estiu, antigament anomenada *festa petita*, el dinar de festa major a les cases de pescadors es menjava peix, aquest es conservava en un viver artesà on s'hi col·locava el peix per així mantenir-lo fresc i assegurat el dia de la festa major.

Els dies de festa major la gent menjava més i es gastava més, hi havia molta diferència entre el dia de festa i la resta de l'any, el santperenc Josep Quera nascut l'any 1931 recorda: “*Era com la nit i el dia... la gent estalviava pel dia de la festa i quan havies passat la festa... net... quedaves!!*”. Recorda que els menjars duraven molta estona i que s'ajuntava el dinar amb el sopar. Antigament la festa major era més festejada que el Nadal, era només per la festa major que venien els parents i familiars, es sortia a ballar i es feien àpats sumptuosos.

- **La vestimenta:** Totes les entrevistes realitzades a la gent gran del poble coincideixen a dir que tothom estrenava roba els dies de festa major, es volia donar bona impressió als actes atès que aquests eren un dels pocs moments de l'any on la gent es trobava i es relacionava. Per la festa major d'hivern s'estrenava la roba d'abric, les senyores lluien vestits nous i els homes es guarnien amb corbata. La Carme Lluch ens comentà que el dia de la festa major: “[...] *era el dia que es veia vells, mitjans, petits,... mudats com un tupí... a missa i a ballar sardanes!*”

7.6. CAPACITAT DE MOBILITZACIÓ

● **Assistència de la festa:** A principis de segle tothom participava de la festa major exceptuant als qui portaven dol. Tant la festa major de Sant Sebastià com la de Sant Pere tenien una gran capacitat de mobilització, eren dates molt assenyalades i la població les esperava i recordava tot l'any. Els assistents a la festa eren els mateixos santperencs, juntament amb els seus parents i familiars i gent de poblacions veïnes. A partir dels anys 60 i amb l'inici del turisme, a la festa d'estiu, hi començà a assistir algun turista però de forma molt esporàdica. Entre anys 30 i 50 assistir a la festa major era gairebé l'única oportunitat que tenia la població per sortir i relacionar-se. Tal i com recorda la Carme Llorens Puig no eren moments d'una disbauxa desmesurada tal i com succeïa durant el Carnaval, a la festa major la gent s'ho passava molt bé però tot posseïa més aviat un posat seriós, de correcció i d'autodomini. El poble hi assistia perquè no hi havia res més, a la gent els hi agradava anar a ballar, trobar-se amb coneguts i flirtejar.

● **Assistència de públic de poblacions veïnes:** Sant Pere Pescador era un dels municipi més poblats de la rodalia i a la seva festa major hi assistia molta gent de les poblacions veïnes de l'Escala, Viladamat, l'Armentera, Vilamacolum, Torroella de Fluvià i Sant Miquel de Fluvià.

A principis del segle XX els mitjans de transport eren molt limitats i els santperencs es desplaçaven de poble en poble caminant o en tartana, les senyores entrevistades a la Llar del Jubilat recorden com als anys 30 i 40 la majoria d'elles es desplaçaven en carro per assistir a les Fires de la Santa Creu de Figueres (17 km), i a la Festa Major de l'Escala (13 km) s'hi anava majoritàriament a peu, la gent s'emportaven el menjar per consumir-lo durant el trajecte. Anys més tard, amb el servei de transport interurbà els joves començaren a utilitzar l'autobús per assistir a les festes majors d'altres poblacions.

7.7. ESPAI PÚBLIC

● **Carrers engalanats:** A Sant Pere Pescador no s'engalanaven els carrers durant els dies de festa major, només en alguna ocasió s'havien distribuït garlandes en forma de serpentina i banderetes a la Plaça Major. Les dones entrevistades a la Llar del Jubilat recorden que antigament hi havia el costum d'escombrar de bon matí el carrer, els carrers no s'engalanaven perquè al ser un poble de pagès el carrer era ple d'animals, com ara gallines o oques.

- **Emplaçament dels actes de la festa:** La majoria d'actes de la Festa de Sant Sebastià s'esdevenien a la Sala Masó, situada a la Plaça Major, perquè era un espai tancat que durant l'hivern no hi feia tant de fred. A la festa de Sant Pere els actes es celebraven a l'aire lliure, al nucli antic del poble, a la Plaça Major.

7.8. COMPORTAMENT SOCIAL

- **Interacció social:** Totes les persones entrevistades coincideixen a dir que durant la festa major la gent es relacionava més entre sí, eren moments d'esbarjo i de divertiment on es coneixien persones d'altres municipis. A principis de segle XX el comportament social a la festa major era eminentment seriós i respectuós, al contrari de festes com el Carnaval, durant la festa major no es perdia la rectitud i es respiraven aires de formalitat i correcció. Hi havia diferències entre la classe benestant i la classe pagesa i treballadora més humil, i durant els actes de la festa aquest distanciament també s'hi percebia. Es creaven grups dins la festa, els rics i els pobres. A principis de segle els homes que bevien alcohol compraven un got de vi a la taverna, alguns fins i tot anaven *contents*, les dones en canvi no. Abans de la guerra aquestes diferències de classes eren més paleses, després a partir dels anys 50 s'anà desdibuixant.

- **Participació en l'organització dels actes:** Fins als anys 80 l'entitat encarregada d'organitzar la festa major era la comissió de festes, programaven els actes, contractaven les orquestres i cobraven a les cases del poble l'abonament de la festa. La comissió era formada per homes, els càrrecs eren rotatius i generalment hi formaven part tots els joves del poble. Un representant de la comissió anava casa per casa a cobrar la quota de la festa, la Maria Rosa Casamitjana recorda que el preu a pagar variava segons la tipologia de la família, els que tenien nois pagaven una quota més elevada perquè representava que el noi si no ballava era perquè no volia, les cases que tenien noies en pagaven una de més baixa perquè a la noia l'havien d'anar a buscar per ballar, i les que no tenien ni nois ni noies en pagaven una altra. Tot el poble col·laborava econòmicament perquè la festa major fos possible.

7.9. SIGNIFICAT SOCIAL

- **Despesa econòmica:** Els dies de festa major suposaven una despesa extraordinària per a les famílies que es destinava majoritàriament a la compra d'aliments i de vestit. Era en aquest període de l'any quan a les llars santperenques s'estrenaven abrics i vestits i quan es menjava amb qualitat, quantitat i abundància. Les famílies que tenien bestiar mataben oques i pollastres per menjar-los durant la festa i els més petits de la casa eren obsequiats amb dolços i galetes.

● **Variació dels dies festius en funció dels dies de Festa Major:** A principis de segle XX tot i que tota la població participava de la festa major els negocis familiars no acostumaven a tancar, les botigues de queviures, perruquers o tallers tenien les portes obertes durant la festa major igualment com a la resta de l'any. La pagesia i els pescadors durant els dies de festa major generalment no treballaven per així atendre els parents que els visitaven, i si ho feien era durant les hores del matí. El dia de festa la gent generalment no treballava, i si havien d'anar al camp o a l'hort s'ho combinaven per anar-hi al matí i poder tenir el dia lliure.

● **Motivació per participar de la festa:** La principal motivació per anar a la festa major era per diversió, tots els entrevistats, homes i dones, han coincidit que la principal motivació per assistir a la festa era per passar-s'ho bé, molts coincideixen que a principis del 1900 i fins a la dècada dels 60 no hi havien gaires ocasions per l'esbargiment i per tant aprofitaven els dies de festa major per relacionar-se, ballar, escoltar música o conèixer gent de poblacions veïnes. La Maria Rosa Casamitjana recorda que la principal motivació per assistir a la festa major era per divertir-se: "*Ara de festa en tenen sempre, abans no. Abans només anaves mudat per la festa major.... menjaves bé per la festa major, ballaves amb jovent de fora per la festa major [...] galletes, de les bones, només les menjaves per la festa major...*". A partir dels anys 60, la millora del sistema de transport, va potenciar els desplaçaments vers d'altres poblacions més grans i amb més oferta lúdica com ara Figueres, la capital de comarca.

8. LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR AVUI (1990-2013)

Segons Adrià Bardera Àvila, regidor de festes de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador, l'objectiu primordial de la festa major de Sant Pere Pescador és que tots els santperencs i santperenques se la sentin seva mitjançant l'oferta d'un programa variat d'activitats lúdiques i culturals que responguin a totes les demandes: teatre, poesia, tallers, música diversa i espectacles infantils variats com ara titelles o jocs tradicionals.

Un dels objectius del consistori és potenciar els actes adreçats als joves com la *Nit Jove* amb més aportació econòmica, per així estimular la participació dels joves i dinamitzar els músics locals. Segons el regidor un dels punts febles de la festa major és la manca d'implicació dels joves als actes, la festa no s'encara suficientment vers el públic juvenil, Adrià Bardera comenta: *“Avui, gràcies a Internet tenim tota la informació a l'abast [...] ara la gent no té una preferència aïllada, sinó que els gustos són molt més variats que en el passat [...] has d'obrir un ventall molt més gran d'activitats perquè el programa acabi d'agradar a tothom”*.

8.1. MODEL DE GESTIÓ

L'organització de la festa de Sant Sebastià i de Sant Pere la realitza l'Àrea de Festes de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador, aquesta s'encarrega de contractar els grups, l'equip tècnic i tota aquella infraestructura necessària per l'execució de la festa com ara l'escenari, el generador elèctric o el lloguer de cabines sanitàries. Les orquestres contractades i la majoria de conjunts musicals es realitza a través d'un representant musical que s'anomena Organitzacions Artístiques Montsol. Segons el regidor de festes de Sant Pere Pescador s'han intentat fer trobades amb el jovent però malauradament no s'ha arribat a acords definits, *“Tothom va molt enfeinat, vol fer masses coses i hi ha una manca d'implicació en els afers locals”*, afirma Adrià Bardera.

L'Ajuntament té el paper protagonista en l'organització de la festa major, treballa per mantenir aquells actes ja consolidats a la població i per oferir-ne de nous adaptats a les noves necessitats. Dins la programació s'hi esdevenen dos tipologies d'activitats, per una banda, aquelles destinades a un consum massiu com són els balls i els concerts, i per l'altra, aquells actes més participatius i populars com les competicions esportives i les cantades de les corals, a més d'aquelles activitats que sempre han existit com l'ofici solemne i l'audició de sardanes.

8.2. LA FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ

• **Descripció:** La Festa Major de Sant Sebastià, celebrada el 20 de gener en motiu de la diada del sant, té una durada de tres dies. Els actes s'esdevenen principalment al Centre Cívic, a l'Església de Sant Pere i ocasionalment al Casal Cultural. Antigament aquesta era la *festa gran*, en contraposició a la *festa petita*, festa major d'estiu.

• **Programa d'actes:** El primer dia festiu s'inicia amb teatre, els dissabtes hi ha el ball de nit i el concert amb grups com *Els Màgics*, *La Montecarlo*, *Los Hermanos de Rocco*, *Tràfic* o *La Gramola* adreçats al públic jove. La diada, el 20 de gener, l'orquestra amenitza el concert de festa major i el ball amb grups com *La Selvatana*, *La Principal de la Bisbal* o *La Blanes*. Els diumenges generalment es reserven als més petits amb representacions d'animació infantil, pallassos, titelles o música.

• **Localització i emplaçaments:** La Festa Major de Sant Sebastià concentra els seus actes principalment a dos emplaçaments: l'Església i el Centre Cívic. Fins a finals dels anys 80 tots els actes de la festa, excepte l'ofici solemne i les sardanes, s'esdevenien a la Sala Masó ubicada a la Plaça Major. Actualment, exceptuant aquests dos esdeveniments, els actes es celebren al Centre Cívic, equipament municipal situat a l'entrada nord de la població. A la festa major d'hivern s'ha produït una deslocalització dels actes vers la zona perifèrica de la població, als anys 80 s'enderrocà la Sala Masó i després d'un període d'itinerància s'emplaçaren definitivament els actes al Centre Cívic. Avui, l'ofici solemne té lloc el dia de Sant Sebastià, el 20 de gener, a l'Església de Sant Pere i les sardanes a la Plaça Major.

8.3. LA FESTA MAJOR DE SANT PERE

• **Descripció:** Tots els actes de la Festa Major de Sant Pere s'esdevenen al Parc del Riu, zona verda situada molt a prop de la Plaça Major a la vora del riu Fluvià. La festa es celebra a l'aire lliure i rep una gran afluència de públic de totes les edats atès que coincideix amb el període de vacances, són dates properes a la revetlla de Sant Joan i s'esdevé a l'estiu amb un clima propici per a sortir i estar al carrer.

• **Programa d'actes:** El 29 de juny, diada de Sant Pere, actua l'orquestra al concert i ball de festa major, hi ha actuat agrupacions com *La Chatta*, *La Principal de la Bisbal* o *La Costa Brava*. Els divendres s'ofereix el programa de concerts anomenat *Nit Jove* adreçat al públic jove amb consideració especial als músics locals. La festa també inclou un partit de futbol al Camp d'Esports Municipal, en ocasions han estat els més veterans del poble qui han jugat, i l'associació Amics dels Escacs de Sant Pere Pescador també participen tot organitzant tornejos els dies de festa major amb

partides ràpides d'escacs al Casal Cultural. El diumenge al migdia la Coral Les Veus del Fluvià ofereix un concert coral a l'Església de Sant Pere on sovint es conviden d'altres agrupacions corals, finalment, a la tarda, s'esdevé una activitat infantil.

- **Localització i emplaçaments:** La Festa Major de Sant Pere, celebrada el 29 de juny, també ha variat l'emplaçament de les seves activitats, avui gairebé tots els actes es festegen al Parc del Riu atès que és un espai obert amb molta més capacitat que la Plaça Major. L'ofici solemne s'esdevé a l'Església i les sardanes es continuen ballant a la Plaça Major.

8.4. DESCRIPCIÓ DELS ACTES

- **L'ofici solemne:** L'ofici solemne s'esdevé a l'Església de Sant Pere, en aquest acte hi participa una cobla que fa l'acompanyament musical. Hi assisteixen les autoritats locals i un públic d'edat mitja-alta amb interès per a mantenir els valors i les tradicions locals, la gent jove d'entre 20 i 40 anys no hi sol assistir. Tal i com hem observat els assistents a l'ofici vesteixen molt correctament, la majoria dels assistents vesteixen robes noves que estrenen aquest dia o aquelles reservades per ocasions especials. A l'acte s'hi respira un ambient cerimonial i formal on totes les conductes i els comportament es vesteixen de solemnitat.

- **El concert:** El *concert de festa major* i el ball es festegen a l'hivern al Centre Cívic i a l'estiu al Parc del Riu. És un dels actes més esperats per la gent gran del poble i hi participen orquestres de renom com *La Principal de la Bisbal*, *La Blanes* o *Els Montgrins*. El públic que hi assisteix és de mitjana i avançada edat.

- **El ball:** Els dissabtes de festa major hi ha el ball de nit amb grups de versions que actuen fins arribada a la matinada. Hi participen dos conjunts, a primera hora el grup ofereix música adreçada a persones de mitjana edat amb valsos o boleros, i ja entrada la nit la música canvia vers un públic jove amb ganes de gresca i ballaruga, hi ha actuat conjunts musicals com *Di Versiones*, *Els Màgics*, *La Montecarlo* o *Tràfic*. El tipus de públic que hi assisteix és de mitjana edat i jovent.

- **Les sardanes:** Amb un gran repertori de balls i estils adaptada als nous gustos del públic, la cobla amb el pas del temps ha quedat relegada simplement als balls de la sardana. L'audició de sardanes s'esdevé a la Plaça Major i és amenitzada per cobles com *La Principal de Girona*, *La Costa Brava* o *Els Montgrins*, generalment aquestes cobles formen part de l'orquestra que a la tarda realitzarà el concert de festa major i el ball de vetlla. Avui els joves no assisteixen al ball de sardanes, aquest acte ha quedat relegat a un públic d'edat més avançada.

- **Actuació infantil:** La festa de Sant Sebastià i la de Sant Pere ofereixen una activitat adreçada als més petits, a l'estiu es realitza al Parc del Riu i a l'hivern al Centre Cívic o al Casal Cultural. La tipologia d'espectacles és molt variat i canvia d'un any per l'altre amb actuacions de titelles, pallassos, animació infantil, música o escuma.

- **Nit Jove:** A partir del 2006 els actes de la festa d'estiu inclouen la *Nit Jove*, programa de concerts ofert els divendres a la nit amb bandes i grups locals. Aquesta iniciativa té l'objectiu d'oferir una activitat al públic més jove, a més de projectar i promocionar els joves músics locals.

- **Teatre:** Des de l'any 2008 el consistori santperenc ofereix a la festa de Sant Sebastià una representació de teatre al Centre Cívic, és aquesta una acció clara per diversificar l'oferta d'actes de la festa major. Algunes de les companyies teatrals que han actuat són: *Qmèdia*, *Nando Massaneda*, *Dosics* o *Teatre de Guerrilla*.

- **Esport:** Durant els dies de la festa major s'esdevé un partit de futbol de l'equip local, el F.C. Sant Pere juga amb un equip veí al Camp d'Esports Municipal. Antigament el camp de futbol estava situat al centre de la població, avui per tal d'oferir tot l'espai necessari està localitzat a les afores de la vila.

- **Parades de fira:** Cada estiu el Parc del Riu acull les parades típiques de la festa major com són: el tir, els *caballitos*, els castells inflables, les parades de coco i de pescar tortugues, de sucres de cotó flux i les xurreries que fan les delícies dels més petits.

Paral·lelament a tots aquests actes amb una periodicitat anual des de fa deu anys es realitzen altres activitats que no es repeteixen en el temps i que ajuden a diversificar l'oferta d'actes de la festa major, algunes mostres d'aquests esdeveniments són concerts de música a l'Església, cercaviles de gegants, trobades castelleres, concerts de jazz o exposicions.

8.5. RITUALS DE LA FESTA MAJOR

- **La gastronomia:** El tipus d'àpat de festa major queda subordinat a cada llar, qui el cuini també és un element important atès que si cuina l'àvia farà habitualment plats més tradicionals com ara rostits de pollastre o d'ànec, platillo de bolets o arrossos, i si ho fa la mare o el pare seran plats més sofisticats, els canelons, tot i ser un plat clàssic, encara avui es continua servint els dies de festa major. Els postres són molt variats, normalment es compren a la fleca o a la pastisseria i no n'hi ha un per excel·lència sinó que molts i molt variats com són els gelats, els tortells, el rus o pastisseria variada.

- **La vestimenta:** Els joves santperencs entrevistats coincideixen amb el fet que el tipus de roba que duen per anar a la festa major en termes generals no varia massa de la que vesteixen diàriament. En general els joves no estrenen vestimenta perquè sigui festa major ni aprofiten aquestes dates per a comprar mudes noves. Entre el públic hi ha la voluntat d'anar ben arreglat i polit però aquestes són les mateixes pretensions que quan s'assisteix a qualsevol altre acte lúdic o cultural. La santperenca Cati Berrocal Julià de 23 anys ens ha comentat: “[...] *els joves van arreglats però d’una manera informal*”.

Coincidim amb les opinions dels joves entrevistats, el concert de nit del dia 19 de gener de 2013 vàrem observar que el tipus de roba variava segons els gustos de cadascú, com a norma general s'exhibia una vestimenta informal on hi predominaven els texans i les samarretes entre els nois i les faldilles curtes i els pantalons ajustats entre les noies, ambdós gèneres però presentaven una higiene molt acurada i un aspecte personal molt pulcre i estudiat.

8.6. CAPACITAT DE MOBILITZACIÓ

- **Assistència de la festa:** Les dues festes majors santperenques tenen una destacada capacitat de mobilització amb una forta afluença de públic gràcies a la gran varietat d'actes. Segons Adrià Bardera, regidor de festes de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador: “*A l’acte a on hi assisteix més gent a la festa de Sant Sebastià és el diumenge, el dia de l’orquestra. Hi concorre moltíssima gent d’altres pobles, podríem dir que n’hi ha l’equivalent del 50% [...] a Sant Pere, a més, portem orquestres que la majoria de pobles veïns no es poden permetre, i a més és gratuït.*” Tal i com assenya Adrià Bardera un fet a destacar de la festa major santperenca és la dèbil implicació i participació del col·lectiu de nouvinguts majoritàriament provinents del continent africà que resideix al municipi. A la majoria dels actes si hi assisteixen ho fan de manera discreta, generalment s'arraconen en grup i no solen interactuar amb la resta d'assistents. Segons el regidor això hauria de canviar: “*Solen quedar-se com a apartats, com si la festa major no anés amb ells, i hauria de ser a l’inversa, l’hauríem de viure tots junts*”.

- **Assistència de públic de poblacions veïnes:** A la festa major d'hivern i d'estiu hi participa molt de públic de poblacions veïnes com: Vilamacolum, Torroella de Fluvià, Viladamat, Castelló d'Empúries i Sant Miquel de Fluvià. Gràcies a la millora i generalització dels sistemes de transport el públic de la festa major ha incrementat molt, fent créixer també el seu àmbit d'influència. La tipologia de públic és molt diversa

i engloba totes les edats des de joves que assisteixen a la *Nit Jove* o al ball de nit, com gent gran atreta per l'orquestra i públic familiar que assisteix a l'activitat infantil. Cal remarcar que a la festa d'hivern el Centre Cívic queda de gom a gom, especialment el dissabte a la nit i el dia de la diada, a l'estiu el Parc del Riu té un èxit excepcional el dissabte a la nit i el diumenge a la tarda amb els grups musicals i les orquestres.

8.7. ESPAI PÚBLIC

- **Engalanament de l'espai públic:** A la Festa Major de Sant Sebastià l'únic engalanament present és al Centre Cívic on s'hi disposen garlandes de colors al sostre. La Festa Major de Sant Pere utilitza el mateix guarniment al Parc del Riu, lloc on s'esdevenen gairebé tots els actes.
- **Emplaçament dels actes de la festa:** Els actes de la festa major d'hivern s'esdevenen, excepte l'ofici solemne que té lloc a l'Església de Sant Pere, majoritàriament al Centre Cívic, equipament municipal situat a l'entrada nord del municipi, i en determinades ocasions al Casal Cultural situat al nucli antic. La festa major d'estiu té lloc al Parc del Riu.

8.8. COMPORAMENT SOCIAL

Els programes d'actes de la Festa Major de Sant Pere Pescador reflecteixen una major implicació de les associacions i entitats locals, darrerament tenen un paper rellevant en determinats actes. Els responsables del servei de bar els dies de festa major és el F.C. Sant Pere que mitjançant els ingressos extres obtinguts poden sufragar les despeses que genera la seva activitat. Un fet destacat de la festa major d'estiu és la implicació de les entitats i associacions en els actes de la festa: a partir de l'any 2009 fins avui la Coral Les Veus del Fluvià participa de la festa oferint un concert coral a l'Església, i a partir del 2010 l'Associació els Amics dels Escacs de Sant Pere Pescador també hi participen amb la celebració de partides i tornejos.

- **Interacció social:** Assistir a la festa major significa directament relacionar-se amb els assistents. Depenent de la tipologia d'acte la interacció social serà més o menys intensa, l'ofici solemne és un acte seriós i formal on el públic acostuma a interactuar a la sortida o a l'entrada de l'església. Al ball de nit, en canvi, és on hi ha més interacció entre els assistents degut a diversos factors: hi ha un públic més jove, es celebra a la nit, alhora la música i les begudes alcohòliques conviden més a ballar, parlar i relacionar-se. Segons vàrem observar al ball del 19 de gener de 2013 quan hi actuava el segon grup musical de la nit *Se atormenta una vecina*, la gran majoria dels assistents es mostraven afectius vers als altres, s'interactuava fluidament i les actituds

de flirteig eren molt corrents, no va destacar cap mena de comportament violent entre els participants. A les activitats infantils les famílies i els més petits comparteixen un mateix espai i gaudeixen del mateix espectacle fet que fa que es creï un vincle especial entre els participants a l'acte. Els dies de festa major les relacions són més pròximes i disteses, els participants de la festa interaccionen refermant els seus vincles de comunitat.

• **Participació en l'organització dels actes:** La gestió i organització dels actes de la festa major la realitza l'àrea de festes de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador. Avui, no hi ha la figura de l'antiga comissió de festes que implicava a tota la població. Una mancança real que viu el municipi és la falta d'interès dels joves a participar dels actes socials i culturals organitzats al municipi. Aquesta minva de predisposició és deguda a diversos factors: la manca d'iniciativa juvenil deguda a que tots els joves estudiants santperencs estudien fora del municipi on normalment també hi resideixen i no acaben de viure completament la vida cultural del seu poble, la falta de temps lliure o perquè simplement és una activitat que no els interessa o que consideren que no va amb ells, no s'hi senten desvinculats. La implicació local es reflexa en els actes on hi participen les entitats locals com la Coral Les Veus del Fluvià, els Amics dels Escacs de Sant Pere Pescador o el F.C. Sant Pere.

8.9. SIGNIFICAT SOCIAL

• **Despesa econòmica:** Les famílies de Sant Pere Pescador acostumen a gastar més els dies de festa major encara que aquesta despesa no és tant significativa com al passat. Una part del desemborsament familiar es destina al dinar de festa major on es cuinen plats especials que trenquen amb la rutina culinària. Les famílies, sobretot si tenen parents o convidats, s'esmercen a preparar el dinar de festa major. Les famílies amb mainada tenen la despesa extraordinària a les parades de fira infantils i pels joves no els hi suposa un desemborsament extraordinari atès que seria el mateix o inferior que si anessin a la discoteca, potser en aquest cas els hi resulta més econòmic i tot. Encara hi ha gent gran que estrena vestit els dies de festa major però aquesta costum està desapareixent paulatinament.

• **Variació dels dies festius en funció dels dies de festa major:** Avui els dies de vacances laborals estan molt més marcats que no pas en el passat, els actes de la festa s'escauen els caps de setmana i tothom hi pot assistir. Els dies de la diada són festa local i tots els comerços i establiments de la població tanquen aquest dia. No es percep una variació dels dies festius en funció dels dies de festa major atès que aquests moltes vegades venen més determinats per les vacances escolars.

• **Motivació per participar a la festa:** La principal motivació per a participar a la festa és divertir-se i passar-s'ho bé, trobar-se amb gent, xerrar i ballar. La santperenca Cati Julià ens comenta: *“Anem a la festa per canviar d’ambient, per no anar sempre a un lloc tancat i trobar-te sempre amb la mateixa gent. La festa major és quelcom que no tens cada dia, és més local, la música és diferent [...]”*.

Els santperencs senten la festa major com a pròpia, la majoria dels entrevistats la descriuen com *“la seva festa”*, hi ha un sentiment ben diferenciat de la resta de festes majors. La Cati Julià ens comentà: *“Vulguis que no ets a casa teva, estàs a casa teva [...] m’agrada perquè t’ho sents com a propi i t’hi identifiqués [...] sempre prefereixo assistir a la meva festa major perquè és la del meu poble, i sempre hi he anat”*.

Tots els entrevistats senten la festa major com a pròpia, la festa és la millor excusa per trobar i retrobar a la gent del poble. La festa major és quelcom propi que forma part de cada santperenc i crea l’espai idoni pel foment de les relacions i interaccions socials. La població santperenca assisteix a la festa perquè hi trobarà els seus coneguts, a més, és durant els dies de festa major que tornen al poble aquells qui n’han marxat, l’esdeveniment crea tot un marc de vincles simbòlics que uneixen a la comunitat.

9. ELEMENTS VIUS DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR D'AHIR I D'AVUI

La festa major de Sant Pere Pescador és un element viu de la cultura popular i com a tal s'ha adaptat i evolucionat d'acord com ho ha fet la seva societat. Les primeres referències escrites que hem trobat a l'arxiu municipal de la població daten de l'any 1932 a la festa major d'estiu, el programa incloïa dos dies d'actes amb sardanes i ball de vetlla amenitzats per l'orquestra La Principal de la Bisbal, fins l'any 1936 no canvia la tipologia d'actes només varia l'orquestra. Fa més de 80 anys que la festa major de Sant Pere Pescador celebra el ball de sardanes a la Plaça Major, és l'acte amb més tradició i ha conservat fins el dia d'avui la seva localització.

9.1. LES SARDANES

La santperenca Carme Lluch, nascuda l'any 1934, recorda que a la seva infantesa i joventut la gent que assistia al ball de sardanes anava molt mudada, la sardana *Maria de les trenes* era la més popular: *"Una sola sardana voltava tota la Plaça Major [...] la gent era molt més sardanista que no pas ara"*. El ball de sardanes a Sant Pere Pescador s'ha anat perdent, i ha patit una davallada progressiva a partir dels anys 80. Segons la Carme: *"La gent avui dia com que té automòbil es pot desplaçar i se'n va a d'altres pobles, i els que es queden al municipi moltes vegades es queden a casa a mirar la televisió"*. Tots els joves entrevistats coincideixen amb el fet que les sardanes és un ball tradicional que s'ha de conservar però no hi participen, contempen aquest acte aliè a ells, i coincideixen amb el fet que només hi simpatitza la gent gran.

Les sardanes a la Plaça Major han anat perdent progressivament adeptes, la majoria dels santperencs no hi participen i corren el perill de convertir-se en una mera manifestació de la cultura tradicional, recreació d'un passat idealitzat que fuig del seu esperit més popular, essència primordial de qualsevol festa. Joan Prat i Jesús Contreras (1984) manifesten la importància de les festes com a element de la nostra cultura atès que són una expressió d'aquesta.

Les sardanes, com a expressió inqüestionable de la nostra cultura, mereixen no perdre el seu lligam amb la ciutadania perquè poden convertir-se en simples esdeveniments de la cultura tradicional, Manuel Delgado ho resumeix clarament quan afirma: *"Perquè una festa existeixi, l'única condició pertinent, és que sigui participada"*⁴⁰.

És important fer reviure aquest acte amb campanyes de sensibilització i de dinamització entre la població, és indispensable la participació ciutadana, s'ha de crear

⁴⁰ Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A (p.19).

i forjar el sentiment de pertinença, tal i com assenyala Lévi-Strauss aquesta implicació a la festa ha de ser útil per als seus participants, se n'ha de treure un profit, ha de tenir "eficàcia simbòlica"⁴¹, la participació a la festa ha de brindar alguna cosa més, ha d'oferir sentiment identitari i crear xarxes de relacions perquè li donin sentit.

9.2. EL CONCERT I EL BALL DE VETLLA

El concert, el ball de vetlla i el ball de nit amenitzats per orquestres de renom ja es festejaven a principis dels anys 30 encara que els seus emplaçaments han canviat amb el pas del temps. A principis del segle XX només es contractava una única cobla-orquestra que amenitzava tots els actes, no ha estat fins els anys 80 que l'oferta de grups i espectacles s'ha diversificat oferint més d'un conjunt musical. Avui dia, el concert i el ball de vetlla s'han mantingut al programa d'actes de la festa major, es continuen celebrant el dia del patró i hi assisteix un públic generalment d'edat avançada; al ball de nit, en canvi, hi participa gent de mitjana edat i jovent. Aquests, són els actes on hi ha més afluència de públic, antigament també era així juntament amb les sardanes.

La gent gran del poble entrevistada coincideix amb el fet que a la seva joventut els balls eren molt esperats per tot el jovent del poble, la cobla-orquestra s'esmerçava per interpretar melodies variades com valsos, boleros, fox, vieneses o passos dobles. A mitja part del ball de nit es feia el ball de rams, ball típic i molt arrelat a Sant Pere Pescador, on el noi ofería un present, normalment una figura o un ramet), a la noia, que podia ser tant la seva parella, com amb qui es trobés ballant o algú a qui pretenia delectar, aquest costum es mantingué fins als anys 50. Els nois prometien a les noies el ball de rams dies abans de la festa, fins i tot molts mesos abans, generalment després del ball es feien les parelles, normalment era el fox atès que era el ball lent.

Les senyores entrevistades a la Llar del Jubilat recorden com al ball de nit les noies no ballaven si els nois no els demanaven per ballar, antigament els balls eren menys maliciosos i més ingenus que els actuals, la societat ha canviat com també ho han fet els seus balls. Com assenyala Manuel Delgado: "*El ball és una forma de sociabilitat íntima i pública. [...] Això és el ball: negociació entre cossos, ritualització d'allò que sempre d'alguna manera és un simulacre o promesa d'un encontre sexual*"⁴². És així com el ball crea xarxes de relacions humanes que cohesionen la comunitat, alhora que desperta els instints més bàsics de l'ànima humana fins arribar a una *catarsi col·lectiva* descrita per Contreras i Prat molt necessària pel manteniment de l'ordre establert.

⁴¹ Lévi-Strauss, Claude. (1995) *Antropologia Estructural*. Barcelona: Paidós (p.221).

⁴² <http://manueldelgado.ruiz.blogspot.com/search/label/ball> [15/04/2013]

9.3. L'OFICI SOLEMNE

Coincidint amb la dictadura franquista, els actes de la festa major de Sant Pere Pescador potenciaran clarament l'ofici solemne a l'Església Parroquial de Sant Pere. A partir d'aquest període es reflecteix una festa major marcada per l'Església i les autoritats dirigents, el programa inclourà l'ofici solemne amb l'assistència de les autoritats locals fet que no trobem anteriorment. Vivim un període marcat per l'enaltiment dels valors tradicionals, la família i l'Església juntament amb una forta implicació de l'Estat en tots els àmbits de la vida social que es veurà reflectit a la vida festiva de Sant Pere Pescador.

A l'estiu de 1959 a la contraportada del programa d'actes de la festa major inclou un escrit fomentant el cristianisme i els valors de família: *"Pórtico: Cada año con la Fiesta Mayor se renueva su cristiano mensaje de paz familiar. Por tradición arraigada se mantiene incólume su espíritu fundacional. Al contrario, cualquier actitud obstinada a tal sentido, sería agriarse inútilmente la existencia. La razón es clara: no estamos apegados exclusivamente a ras de tierra, sino que gozosamente nuestra mirada es alta y serena. Hoy, mañana y siempre: ¡San Pedro, Apóstol, bendiga nuestras familias!"*.

La gent gran entrevista ens explica que el capellà estava molt content els dies de festa major perquè a l'ofici solemne hi assistia molt de públic i es feia més calaix de l'habitual. Les santperenques entrevistades la Maria Rosa Casamitjana, nascuda l'any 1947, i la Carme Lluch, el 1934, recorden molt bé l'ofici solemne de la festa major, assistir-hi afirmen: *"donava reputació"*, els participants a l'acte adquirien prestigi i anomenada davant la comunitat, es sentien apreciats i reconeguts entre el públic. Avui l'ofici solemne no és tan concorregut com era en el passat, hi assisteix un públic d'edat majoritàriament avançada i el públic jove no hi fa acte de presència atès a la nova realitat social que vivim on els valors religiosos i confessionals no són tan patents com abans amb l'esdevenir d'una societat cada vegada més secular.

9.4. NOUS PÚBLICS

Avui dia els actes de la festa major aglutinen un públic més extens, tradicionalment les festes majors estaven pensades per la població adulta i jove deixant de banda activitats adreçades a la mainada i a la gent gran. Avui, tot això ha canviat, i els programes de les festes majors ofereixen un ampli ventall d'esdeveniments per a totes les edats amb competicions festives infantils, jocs de cucanya o curses.

El programa de la Festa Major d'estiu de Sant Pere Pescador del 1952 incloïa un esdeveniment esportiu, una trobada futbolística al Camp d'Esports Municipal, aquest tipus de manifestacions futbolístiques s'esdevindran de manera intermitent fins al dia d'avui. A partir dels anys 80 la festa major comença a oferir noves activitats adreçades a un públic nou: l'infantil, alhora que fomenta la cultura tradicional catalana amb l'exhibició de cercaviles de gegants i danses tradicionals catalanes. Els últims anys la festa major programa manifestacions folklòriques recobrades de la tradició històrica o engendrades de nou que reforcen l'aspecte identitari de la festa particularitzada a partir dels seus components.

La festa major del 1981 introdueix el *Festival infantil* amb el grup *Tripijoc* conjuntament amb varis conjunts musicals. És a partir de la dècada dels 80 quan s'esdevé una ruptura amb l'hermètic i tradicional programa de la festa major, a partir d'aquest moment a Sant Pere Pescador no es contractarà només una única orquestra per amenitzar tots els actes sinó que hi haurà una oferta d'activitats molt més variada adreçada a tots els públics. A partir del 2006, i amb la voluntat d'evolució i d'adaptació, la festa de Sant Pere Pescador integrat actes com la *Nit Jove*, concerts de jazz, exposicions, cantades de corals i tallers infantils per tal d'acollir a un públic cada vegada més ampli i més heterogeni.

9.5. LA VESTIMENTA

La vestimenta és un dels elements que ha patit més canvi amb el pas del temps, des de principis de segle fins ben entrats els anys 60 els santperencs acostumaven a estrenar vestit el dia de la festa. La festa major obsequiava la possibilitat de fer lluir la vestimenta i d'exhibir-la atès que eren moments d'intensa sociabilitat on la gent es relacionava, es presentava al públic i generalment aparentava.

La santperenca Carme Lluch afirma que en els anys 30 i 40 els vestits i les sabates només s'estrenaven per la festa major, tothom anava molt ben empolainat i es posava les millors mudes que tenia. A l'entrevista a Maria Roig Girbent, nascuda l'any 1932, declara que fins als anys 60 els vestits eren fets per les modistes i no es compraven a les botigues: "*Tu triaves la roba, el fet, miraves els figurins i et feien el vestit a mida*", també recorda com la vestit marcava clarament les diferències entre rics i pobres: "*Les noies riques anaven més mudades*" afirma.

Avui, el públic d'edat més avançada acostuma a vestir-se bé i arreglar-se per assistir als actes de la festa major, és habitual que les senyores exhibeixin aquelles joies especials que no mostren els dies feiners i la vestimenta que duen també és diferent, són vestits nous o semi nous reservats per a les ocasions especials. L'Adrià Bardera

de 22 anys ens comenta: *“La gent jove ara dóna menys importància al fet de com vagis vestit. El que volem és anar còmodes”*. Avui dia la indumentària no juga un paper tant important com antigament, la tendència entre els joves és la roba informal, en ocasions incondicional i sobretot còmode. Hem observat aquesta diferència en la indumentària entre la gent més gran i el públic més jove, si comparem la tipologia de vestits del públic assistent a l'ofici solemne i al ball de nit del dissabte és molt significativa, mentre que al ball la majoria de joves duïen vestits de carrer a l'ofici solemne la gent gran vestia amb un to molt més seriós i acurat, reflex del canvi generacional i de mentalitat que s'ha esdevingut.

Avui dia la indumentària del dia festiu no conté tants elements simbòlics com al passat. Abans la gent es vestia especialment el dia de festa major per tal de donar una imatge que moltes vegades no s'atenia a la realitat, eren molt important les aparences, carregades de gran valor simbòlic, on es tenia que mostrar-se ric i joiós. Avui anar de festa major és més habitual que al passat i per tant alguns elements del passat com ara el menjar o la indumentària han passat a un segon lloc d'importància. L'era del consum permet comprar articles a qualsevol moment, per tant ja no té sentit avui dia estrenar roba el dia de la festa major si es pot fer repetidament durant tot l'any. D'altra banda, però, els joves d'avui tenen molta cura de la seva pareença física i es preparen a consciència quan han de sortir de festa, la higiene hi continua tenint un paper destacat i encara que no estrenin roba els maquillatges, les laques i els perfums estan a l'ordre del dia.

9.6. LA GASTRONOMIA

La gastronomia, igualment com la vestimenta, amb el pas dels anys ha canviat i evolucionat, avui els plats servits pel dinar de festa major no tenen aquell caràcter d'excepcionalitat que tenien al passat. Avui, qualsevol ocasió és bona per fer un bon tiberi, i les millores socials s'han vist reflectides a la gastronomia. La gent gran entrevistada a la Llar del Jubilat i al Taller El Didal recorden com als anys 30 i 40 s'esperaven emocionats poder menjar ametlles pelades i galetes *“de les bones”*, la festa major reunia la família i els parents junts a la mateixa taula per celebrar la diada. La santperenca Carme Lluch, de 78 anys, recorda: *“El meu avi, pobre home, deia: sempre m'agradaria que fos Sant Sebastià per menjar ametlles torrades!”*. *“La gent comprava menjars especials per la festa major com ara ametlles torrades o grana de capellà, ara tot això ha canviat [...] però abans només t'esperaves que arribés el dia per menjar pollastre!”*, *“Cansats de menjar cols i bròquil aquell dia t'hi aprofitaves ben bé!”*, segons recorda la Carme tot això va perdurar fins a finals els anys 50.

Tal i com afirma Peter Burke (2005) també a les festes majors europees de finals del segle XIX i principis del XX eren moments de malbaratament i d'una gran despesa econòmica extraordinària que es contraposava amb l'estalvi latent de la vida quotidiana. L'autor afirma com a moltes cases europees s'hi reservava una vaixela especial pels dies de festa major. La santperenca Carme Lluch recorda com moltes famílies de Sant Pere Pescador tenien a casa un armari on hi guardaven la vaixela nova que es treia exclusivament per la festa major. La vaixela es netejava dies abans de la festa i a les cases, abans de començar la festa, es feia neteja general, s'emblanquien les parets, es pintaven amb calç, i s'espolsaven els matalassos. Emblanquir les parets només es feia per Sant Sebastià i ho feien les dones, es pintaven sanefes a mitja paret per envellir-les amb unes làmines foradades en diferents formes amb motius vegetals i florals.

Antigament, la gent s'esperava amb alegria i impaciència perquè arribés el dia de la festa major i així *tirar la casa per la finestra*, durant aquestes dates es gastava tot el que s'havia anat estalviant durant l'any, era un moment molt esperat carregat de simbolisme. L'antic costum de rebre familiars i amics durant els dies de festa major ha canviat, avui cada dia és bo per a convidar parents i amics. A més, no es prioritza el dia de la festa major per a fer un àpat sumptuós o per assistir a algun espectacle, ho podem fer qualsevol dia de la setmana sense la necessitat de que sigui un dia assenyalat. Tots els joves entrevistats coincideixen amb el fet que avui els àpats de festa major no tenen la significació que tenien en el passat, la seva celebració no és general i depèn molt de cada família. Hi ha llars santperenques on encara s'acostuma a celebrar el dinar de festa major i es conviden els familiars més directes, hi ha llars, en canvi, que el dinar de festa major no el celebren i d'altres que ho fan amb un dinar especial però sense convidar a la parentela.

10. SIGNIFICATS, FUNCIONS I VIVÈNCIES DE LA FESTA

“La festa major de Sant Pere Pescador es fa pel poble” afirma el regidor de festes de l'ajuntament de Sant Pere Pescador, Adrià Bardera Àvila, s'organitza pels habitants de la vila, i per tant només té significació d'acord amb la participació. La festa major de Sant Pere Pescador ha gaudit des de sempre d'una gran participació ciutadana. Des de principis de segle XX fins als anys 50 assistir a la festa major era una de les poques ocasions que tenien els santperencs per entretenir-se, ballar, escoltar música i relacionant-se, tal i com assenyala Manuel Delgado (1995) les festes *propicien sentit a la vida quotidiana*.

10.1. PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Abans de la generalització del vehicle utilitari els sistemes de transport eren molt precaris, avui, tot això ha canviat i tenim a la nostra disposició un gran ventall d'esdeveniments culturals, socials i lúdics que antigament no existien o no s'hi podia optar tant fos per raons econòmiques com logístiques. A principis de segle XX els familiars només es visitaven el dia de la festa major celebrant un gran dinar amb tots els parents vinguts d'arreu. La santperenca entrevistada Carme Llorens Puig, nascuda l'any 1922, recordà: “[...] *la gent tenia convidats a casa, els familiars s'ajuntaven aquell dia de festa i a migdia sortien a fer el vermut [...] i aquelles colles de gent cap a plaça...! feia goig de veure!*”.

L'assistència de forasters a la festa major jugava un paper molt important a la comunitat atès que facilitava noves relacions personals que s'esdevenien dins d'un ambient lax i distès que propiciaven futurs festeigs. És així com, durant la festa major de Sant Pere Pescador, es creaven noves parelles de poblacions veïnes creant així nous lligams amb comunitats properes.

Avui, l'afluència de públic continua essent molt notable, la generalització dels sistemes de transport ha facilitat els desplaçaments i actualment a la festa major de Sant Pere Pescador hi assisteix públic de tota la província. Han sorgit noves modes i noves diversions juvenils amb unes noves pautes del temps d'oci, avui s'aprofita aquest temps per anar de vacances, a la platja o veure la televisió. La revolució dels mitjans de transport i l'aparició generalitzada dels automòbils ha repercutit a la festa major, especialment entre els joves. Ara el jovent pot escollir a quina festa anar i els desplaçaments no suposen cap mal de cap, aquest fet ha perjudicat en alguns casos les festes de pobles petits atès que els nois i noies prefereixen assistir a actes més concorreguts i multitudinaris. A més, l'aparició de les discoteques també ha anat en

detriment de les festes majors. A l'entrevista realitzada a l'Adrià Bardera de 22 anys afirma: *“Abans s’hi anava a les sardanes, ara el jovent no vol ni sentir una sardana, no els interessa les sardanes, ara els hi agrada el hip hop, el rap, el rock and roll, la música electrònica”*.

10.2. MOTIVACIÓ

Totes les persones entrevistades coincideixen a dir que el motiu principal per assistir a la festa major de Sant Pere Pescador és per divertir-se, relacionar-se i trencar amb la quotidianitat diària. La Carme Lluch recorda que als anys 40 i 50 la única oportunitat que tenien els joves per sortir a ballar era durant la festa major, afirma que la festa afavoria la coneixença de gent d'altres pobles, s'intimava i t'oblidaves dels deures diaris com eren el treball i l'estalvi. Peter Burke (2005) apunta que la festa eren moments de gran malbaratament atès que la vida diària *<estaba dedicada al ahorro cuidadoso>*.

La festa major suposava un parèntesi del dia a dia, una aturada per tornar a agafar forces, el santperenc Josep Quera, nascut l'any 1931, rememora aquells dies de festa major: *“Tothom s’esperava impacient dos cops l’any la festa major! [...] perquè a la festa t’hi trobaves gent que feia un any que no veies. [...] A més, era una concentració familiar!”*. Tal i com assenyalen Contreras i Prat (1984) la festa té una clara *funció catàrtica*, de regeneració i reequilibri essencial per assegurar l'equilibri i la pau social. Com assenyala Antoni Ariño: *“[...] Para que haya auténtica fiesta debe darse el exceso, la ruptura de normas y códigos, la inmersión en una experiencia caótica y efervescente que actúa como una terapia regeneradora [...]”*⁴³.

La motivació principal d'assistir a la festa major de Sant Pere Pescador segons els joves santperencs entrevistats és la diversió i les relacions socials. La Cati Berrocal de 23 anys assisteix a la festa *“Per passar-m’ho bé [...] torbar-me amb gent que fa temps que no veig [...]”* i l'Adrià Bardera de 22 anys afirma que va a la festa major *“Per trobar-se amb tots els coneguts, amb tota la gent dels pobles veïns, [...] és una excusa per amistar, parlar i passar-s’ho bé”*. Refermem les opinions dels joves santperencs entrevistats atès que a l'observació feta el 19 de gener de 2013 a la nit al ball del centre Cívic tots els assistents es mostraven contents, afables i desinhibits dins un ambient de desmesurada cordialitat i benvolença que afavoria les relacions socials.

---

⁴³ Ariño Villarroya, Antoni (1992) *La ciudad ritual. La fiesta de las Fallas*. Barcelona: Anthropos (p.12).

10.3. ESPAI COMPARTIT DE SOCIALITZACIÓ

La festa major és un acte col·lectiu i compartit, un esdeveniment de sociabilitat, participació i ritualització on s'esdevé una anul·lació temporal del temps quotidià, que transcorre dins un temps d'excepcionalitat i en un espai públic comunitari. Aquest espai compartit les lleis que hi regeixen són mitigades o modificades, s'hi experimenten emocions d'entusiasme i d'excitació col·lectives convertint-lo en un lloc carregat de simbolismes, màgia i nostàlgia. L'antropòleg Manuel Delgado a l'obra *Tradicionari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya (2005-2007)* assenyala la vinculació de la cultura popular amb el seu *escenari preferent*, el carrer, la plaça, l'espai públic.

El teòric i crític literari Mijail Batjin (2003) també apuntava la importància de la plaça com a espai col·lectiu de celebració, la festa major com a festa popular s'esdevé en espais oberts i accessibles a tothom on impera un ambient d'efervescència que trasbalsa i trastoca la via pública. Aquesta alteració de l'espai que provoca la festa major parteix de la utilització excepcional de l'espai dissenyat originàriament per a d'altres funcions que no són les festives. És així com la comunitat té, durant un temps determinat, el domini absolut de l'espai.

La festa major de Sant Pere Pescador ha mantingut el ball de sardanes a la Plaça Major, la resta dels actes, a causa d'una marcada limitació d'espai, s'han desplaçat a d'altres emplaçaments. La festa major d'hivern ha substituït la desapareguda Sala Masó pel Centre Cívic, i la festa major d'estiu ha desplaçat els seus actes de la Plaça Major al Parc del Riu. Les persones entrevistades a la Llar del Jubilat de Sant Pere Pescador recorden amb nostàlgia la Sala Masó i la Plaça Major, aquests dos espais formaven part dels participants i de l'activitat festiva, són espais transformats on s'hi han esdevingut vivències col·lectives que posseeixen una gran càrrega simbòlica i que han modelat part del seu passat.

11. LA FESTA MAJOR COM A MOTOR DE LA IDENTITAT LOCAL

La tendència homogeneïtzadora de la cultura global pot erosionar la producció festiva catalana, però gràcies a la revalorització del nostre patrimoni cultural i tradicional, la present cultura de masses no ha fet perdre les festes majors, el caràcter homogeneïtzador de la nostra societat no ha desvirtuat el seu caràcter identitari i simbòlic. La festa major ens aporta l'element identitari que ens converteix en exclusius i propis, ha enriquit el panorama cultural i enorgulleix el sentit identitari dins la comunitat.

La festa també serveix per mostrar-se als altres, per convocar públic de poblacions de l'entorn o de més lluny. La festa és un factor de prestigi i de promoció per a la població santperenca. La festa major ha de servir com a presa de consciència col·lectiva davant de l'imminent cultura de masses i de la dissipació dels valors tradicionals. En els darrers anys hi ha hagut una revalorització de la festa popular que ha adquirit nous símbols i continguts.

Avui dia la festa major de Sant Pere Pescador no és un acte de veneració al sant patró, el fet religiós ha desaparegut del seu programa, i s'ha convertit en un acte de veneració a la mateixa comunitat. La festa major no representa una data tan assenyalada com ho era al passat, l'oferta d'esdeveniments culturals és molt més àmplia i es pot consumir de tot durant tot l'any.

El fet que la festa major de Sant Pere Pescador s'esdevingui en un poble i no en una gran ciutat, fa que tot l'anhel de festa, els seus trets simbòlics i emocionals no hagin desaparegut, com potser sí que ha succeït a festes majors de ciutats grans. La festa major de Sant Pere Pescador ha estat capaç de mantenir un fort contingut tradicional tot afirmant i enfortint els seus trets identitaris a través d'un programa d'actes ben estructurat.

La gent gran del poble entrevistada coincideix a dir que avui dia els joves no senten la festa major del seu poble com a pròpia, comenten que aquest sentiment s'ha perdut, i coincideixen a dir que abans la gent del poble *sí que se la feia seva la festa*. La Carme Llorens afirma: *"Avui es festa cada dia si volen!"*. L'entrevistada Maria Rosa Casamitjana ens comentà: *"Són els valors que han canviat, vols dir que senten res seu, ara? Ara surten cada dia el jovent, abans no sorties mai!"*.

Al contrari del que afirma la gent gran del poble els joves santperencs entrevistats coincideixen a afirmar que senten la festa major com a pròpia perquè és la *seva festa*, aquest fet però difereix amb les opinions de la gent d'edat més avançada. El valor simbòlic i identitari de la festa major de Sant Pere Pescador no s'ha perdut, aquesta identitat està estretament lligada amb el sentit de pertinença, i els joves santperencs emfatitzen molt el nom del seu poble reflectint que hi formen part i s'hi senten identificats.

La població santperenca viu la festa major del seu poble com a pròpia i continua exercint una gran càrrega simbòlica. Atès que tots aquests són uns trets molt específics i íntims perquè la festa major arrela dins el cor de tots els seus visitants, es fa complicat pensar que tot el seu referent simbòlic sigui comprès per a tothom d'igual forma. Són aquestes característiques les que la converteixen en un acte especial, una

vivència d'exaltació col·lectiva que no tothom pot experimentar-la emocional i socialment de la mateixa manera. La festa accelera estructures d'eufòria i de contentació del nosaltres local i enforteix el sentiment col·lectiu de grup.

12. CONCLUSIONS

En el passat les festes tenien un fort component temporal, es celebraven amb motiu de les collites anuals, simbolitzant la fi del cicle agrícola i l'inici d'un nou període, les societats rurals ho festejaven amb festes majors i rituals comunitaris. Tot i que avui necessitem menys els referents temporals i les justificacions religioses per a festejar una celebració, les festes es continuen celebrant i han augmentat en quantitat i qualitat.

La festa major de Sant Pere Pescador té un gran simbolisme localista vinculat dins un espai geogràfic molt concret: el centre històric del poble, i amb uns actors principals: les entitats, el consistori i l'Església. La festa ha estat sempre entesa com a símbol del poble, com a un element d'identificació col·lectiu tant de les classes populars com del sector dirigent. Participar activament a la festa major ofereix prestigi i popularitat als santperencs, fins als anys 80 la comissió de festes era l'encarregada d'organitzar la festa i hi feia contribuir intensament a tota la comunitat.

El paper de l'entitat organitzadora ha anat canviant, antigament la festa major era organitzada pels vilatans que col·laboraven en l'edició del actes, avui a causa de la manca de temps material, el paper del ciutadà ha passat a ser consumidor de la festa, més que no pas festejant, la funció que abans jugaven els veïns avui l'escomet el consistori local.

A principis dels anys 90 la participació de les associacions locals va minvar, darrerament però, la implicació de les entitats ha augmentat contribuint a l'execució de determinats actes. El suport i participació popular vers la festa major a Sant Pere Pescador no s'ha contret, la festa major de Sant Pere Pescador no s'ha convertit en un simple producte oficial, mercantil o turístic adreçat a un col·lectiu determinat. Tal i com apunta Adrià Bardera, regidor de festes de l'ajuntament: *"La festa major és i es fa pel poble"*, no és un producte de consum homogeneïtzat nascut de la colonització cultural actual, sinó que respon a les demandes ciutadanes tot fent-les partícips, és així com la festa major s'ha convertit en un recurs d'afirmació de la pròpia identitat local, singular i alternativa.

La festa major ofereix notorietat i renom a la població que la celebra, és un marc d'ostentació pública i serveix per mostrar-se als altres. Aquest àmbit de jactància i d'exhibició era més notable al passat i es reflectia clarament en el vestit. Des de

principis de segle passat fins als anys 60 a Sant Pere Pescador la vestimenta era un element molt destacat de la festa major, la població estrenava roba coincidint amb els dies de festa major, tothom anava molt ben vestit i les categories socials es mostraven a través de la roba que es duïa, la vestimenta era signe de rellevància i reputació social. Avui, aquest protagonisme de la indumentària ha canviat, la roba tot i que hi té un paper important no és un element rellevant atès que existeixen moltes celebracions per estrenar roba i la seva compra és molt més habitual.

La motivació principal per assistir a la festa major de Sant Pere Pescador és l'esbarjo i la diversió, aquesta justificació s'ha mantingut impertorbable amb el pas del temps. A l'actualitat, però, la festa major es viu més intensament que al passat, per molts joves santperencs la festa major del seu poble és sinònim d'exaltació, de frenesí i d'excés, reflex de la tendència humana vers la desmesura i imatge d'una societat més lliure, no sotmesa a la moralitat tradicional basada en la rectitud i la mesura.

La festa s'acompanya també del desgavell festiu, el podem equiparar al caos de l'origen, la festa revitalitza i té un marcat caràcter comunal i de misteri que atreu als éssers. Tal i com assenyalen Contreras i Prat (1984) el festeig és una teràpia necessària per l'establiment de l'equilibri social després de la seva vulneració.

La festa suposa sempre una ruptura amb allò quotidià, representa el caos i el desori, però tal i com apunten els autors Delgado (1992) i Burke (2005) aquest desgavell és essencial per sustentar el sistema social, Contreras i Prat (1984) defineixen clarament la *funció catàrtica* de la festa, aquell estat d'exoneració de les costums diàries essencial per poder continuar la vida diària. Antoni Ariño assenyala a la revista Mètode de la Universitat de València (2012) en relació a la festa i l'ordre social: *"Una altra de les paradoxes de la festa és que construeix l'ordre social i l'ordre vital. Sense un ordre social la duració del temps seria insuportable. La vida seria molt més tediosa"*⁴⁴.

La festa representa alhora la conciliació temporal amb el contrari, amb ella s'instaura, durant unes hores, relacions més càlides i humanes. Tots els santperencs entrevistats coincideixen que a la festa major de Sant Pere Pescador s'hi recrea un ambient afectuós i distès que propicia el tracte humà, on el ball n'ha estat sempre el protagonista.

A principis de segle els balls a la Sala Masó o a la Plaça Major havien forjat molts de prometatges, tal i com recorda la santperenca Carme Lluch nascuda l'any 1934: *"Els nois prometien a les noies el ball uns dies abans de la festa [...] normalment era el fox perquè era un ball lent"*. Avui, el ball del dissabte a la nit té molta anomenada,

⁴⁴ <https://metode.cat/Revistes/Entrevista-Monografic/Antonio-Arino-i-Joan-Francesc-Mira> [Data consulta: 08/04/2013]

especialment entre els més joves, la Cati Berrocal de 23 anys apunta en relació al ball de nit: *“Les relacions entre la gent són més pròximes [...] hi ha bona comunicació i la gent es deixa anar”*.

Segons l'edat, la situació laboral, el gènere o la condició social farà que es visqui la festa de mode diferenciat. Totes les persones entrevistades coincideixen amb el fet que la festa major és un trencament amb la quotidianitat i la rutina, aquesta però serà viscuda de manera diferent segons cadascú.

Josep Maria Espinàs l'any 1976 escriví al pròleg de la seva obra *Festa major* *“Quan Joan Teixidor em va dir: <<Per què no escrivis un llibre sobre les festes majors?>>, el cor em va fer un petit salt. [...] era com un ressò de les taquicàrdies adolescents, quan la idea de la festa major em duia un aire d'excitació i d'aventura. Jo suposo que per als infants d'avui, una festa major és encara una realitat màgica; dubto, però, que per als joves actuals sigui un fet tan suggestiu com ho era per als nois del meu temps”*⁴⁵.

Hem perdut aquella ingenuïtat, aquell goig i alegria que s'esdevenia quan arribava el dia de la festa major. Al passat eren poques les ocasions on *es tirava la casa per la finestra* perquè la majoria de la gent vivia dins una economia de subsistència. Avui les famílies han vist augmentar el seu poder econòmic fet que comporta una major despesa en tots els àmbits socials. Les celebracions s'han popularitzat i, a causa d'aquesta generalització del fet festiu, la festa major no es viu amb tant de misticisme i anhel com al passat.

Tots els santperencs i santperenques entrevistats senten la festa major del seu poble com a pròpia, la gent gran però revesteix els seus records amb sentiment d'enyor i nostàlgia, la resta d'entrevistats mantenen un lligam intern molt proper amb la festa. Tothom vincula la festa major amb el sentit identitari local *“És la festa del meu poble”* afirmen moltes de les entrevistes realitzades. Aquest lligam entre festa i identitat és descrit per Arniño (2012): *“[...] el grup es reforça a través de la celebració i el ritual, i la celebració i el ritual crea grup. Aquesta és una dinàmica que encara trobem avui. Allà on hi ha una identitat hi ha una celebració”*⁴⁶.

La festa s'oposa al individualisme, només amb la vivència col·lectiva es construeix la festa, el festeig trenca els codis de comportament establerts i és l'espai on s'esdevé el igualitarisme. A la societat moderna regida pel pensament liberal hi predomina la valoració del *jo* per sobre del *nosaltres*, hi ha una defensa clara de la vida privada fet que ens condueix vers una privatització de l'àmbit públic i on les dificultats col·lectives

⁴⁵ Espinàs, Josep Maria; Forcano, Eugeni (1976). *Festa Major*. Vitoria: Ediciones Destino. (p.5)

⁴⁶ <https://metode.cat/Revistes/Entrevista-Monografic/Antonio-Arino-i-Joan-Francesc-Mira> [Data consulta: 08/04/2013]

són individualitzades. Aquest individualisme però és contrari a la veritable essència humana que tendeix vers una necessitat universal: viure i pertànyer a un grup. Els humans necessitem ser acceptats dins la comunitat, necessitem el seu recolzament; és així com formem la nostra identitat, a partir del *nosaltres* forjarem el nostre *jo*. A través de les festes les comunitats creen la seva pròpia identitat col·lectiva, mitjançant el festeig i la seva organització les persones es mostren a sí mateixes a través de la comunitat, es crea el jo subjectiu a través del jo comunitari mitjançant la pertinença al grup. La societat de consum condueix a les persones vers una clara tendència cap a la individualització, però paradoxalment, necessitem sentir-nos part de la comunitat, l'era del coneixement i la tecnologia crea la necessitat de certa dosi d'emotivitat i d'alienació mental, elements que ens ofereix la festa.

La festa major té un fort component identitari, element necessari per la gestació de la identitat pròpia i de grup; és un element cultural que manté viu el nostre patrimoni que custòdia els pensaments i símbols que cada generació ha fet possible. La festa major posa fre a la tendència actual vers la homogeneïtzació dels valors simbòlics erigits per la societat de masses que impregna les manifestacions culturals tot homogeneïtzant-ne el consum i les seves formes de vida.

La festa major de Sant Pere Pescador és una festa viva que ha comprès la necessitat de progrés i de transformació, ha incorporat nous segments socials i s'ha adaptat a les noves demandes emergents. Com a festa, ha mantingut des de sempre una clara funció relacional, on s'han creat vincles emocionals i personals entre els assistents que han afavorit la integració al grup i a la reconeixença de Sant Pere Pescador com a espai identitari. La festa major de Sant Pere Pescador és un bé cultural, canviant, evolutiu i modelable que distingeix un espai i unes persones del món globalitzat, convertint-los en éssers únics, singulars i diferenciats.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

Alsina Canudas, Jordi-Joan (2007). *Gastronomia, festes i tradicions a Catalunya*. Barcelona: Morales i Torres Editores.

Ariño Villarroya, Antoni (1988). *Festes, rituals i creences*. València: Edicions El Magnànim, Institució Valenciana d'Estudis i Investigació.

Ariño Villarroya, Antoni (1992) *La ciudad ritual. La fiesta de las Fallas*. Barcelona: Anthropos.

Ariño Villarroya, Antoni (1997). *Sociología de la cultura. La constitución simbólica de la sociedad*. Barcelona: Ariel.

Bajtín, Mijail (2003). *La cultura popular en la Edad Media y en el Renacimiento. El contexto de François Rabelais*. Madrid: Alianza Editorial.

Bauman, Zygmund (1999). *La cultura como praxis*. Madrid: Paidós.

Burke, Peter (2005). *La cultura popular en la Europa moderna*. Madrid: Alianza Editorial.

Busquets, Jordi (2006). *La cultura*. Barcelona: Editorial UOC.

Capmany, Aureli (1982). *Costums i tradicions catalanes*. Barcelona: Laia.

Colomer, Jaume (1986) *Festes populars de Catalunya*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Contreras Hernández, Jesús; Prat Caròs, Joan (1984). *Les festes populars*. Barcelona: La Llar del Llibre / Els Llibres de la Frontera.

Delgado Ruiz, Manuel (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Valls: Editorial Barcanova S.A.

Delgado Ruiz, Manuel (2004). *La festa a la plaça: Cultura i espai públic*. Valls: Cossetània Edicions.

Diversos autors (1997). *La festa a Catalunya: la festa com a vehicle de sociabilitat i d'expressió política*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat.

Duvignaud, Jean (1989). "El tiempo de la fiesta". *El correo de la UNESCO. Que siga la fiesta* (núm. 12, desembre, p. 11-15). França: París.

Cardús, Salvador (1999). *Paradoxes de la festa actual. Una perspectiva sociològica*. A: PUIG, Lluís (dir.) *Les Festes a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Espinàs, Josep Maria; Forcano, Eugeni (1976). *Festa Major*. Vitoria: Ediciones Destino.

Fàbregas, Xavier; Barceló, Pau (1976). *Cavallers, dracs i dimonis. Itinerari a través de les festes populars*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Gironella Garañana, Joaquim (1988). *Antics costums i llegendes de l'Alt Empordà*. Girona: Diputació de Girona / Servei d'Estudis, Documentació i Publicacions.

Lerma Martínez, Francisco (2006). *La cultura y sus procesos. Antropología cultural: Guía para su estudio*. Múrcia: Ediciones Laborum

Lévi-Strauss, Claude (1995). *Antropologia Estructural*. Barcelona: Paidós.

Lisón Tolosana, Carmelo (2004) *Invitación a la antropología cultural de España*. Madrid: Ediciones Akal

Luna, Marta (2012). *Que comenci la festa!: com van néixer i com se celebren les festes tradicionals de Catalunya*. Barcelona: La Galera.

Mauss Marcel; Hubert Henri (1995). *Assaig sobre la naturalesa i la funció del sacrifici*. Barcelona: Icaria Editorial.

Miralles Montserrat, Joan (1996). *Història i cultura popular*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat.

Moya Domènech, Bienve (1998). *La Festa a Catalunya. Àlbum de cultura popular i tradicional*. Barcelona: Galàxia Gutenberg / Cercle de Lectors.

Pagès Blanch, Pelai (coordinador) (2009). *Quan Sant Pere es feu dir Empori. La guerra civil a Sant Pere Pescador*. Sant Pere Pescador: Ajuntament de Sant Pere Pescador / Quaderns de Sant Pere 2.

Prat Caròs, Joan (1982). Aspectos simbólicos de las fiestas. Tiempo de fiesta. Ensayos antropológicos de las fiestas en España (pàg.153-168). Madrid: Tres-Catorce-Dieciséiete.

Roig Simon, Marisa (2002). *Sant Pere Pescador*. Girona: Diputació de Girona / Quaderns de la Revista de Girona.

Soler i Amigó, Joan (2001). *Cultura popular tradicional*. Barcelona: Editorial Pòrtic.

Soler Amigó, Joan (1998). *Enciclopèdia de la fantasia*. Barcelona: Editorial Barcanova.

Soler Amigó, Joan (director) (2005-2007). *Tradicionari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya* (vol. 4, *La festa*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Generalitat de Catalunya.

Soler Amigó, Joan (director) (2005-2007). *Tradicionari: enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya* (vol. 10, *La cultura popular a l'inici del segle XXI*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Generalitat de Catalunya.

Soler Masó, Pere (coordinador) (2011). *L'animació sociocultural. Una estratègia pel desenvolupament i l'empoderament de comunitats*. Barcelona: Editorial UOC, Universitat Oberta de Catalunya.

Tylor, Edward Burnett (1977). *Cultura primitiva*. Madrid: Ayuso.

Vidal i Gayolà, Joan (director) (2000). *La Festa: celebracions populars*. Barcelona: Generalitat de Catalunya / Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.

Weber, Max (2007). *Sociología del poder. Los tipos de dominación*. Madrid: Alianza Editorial

WEBGRAFIA CONSULTADA

Ajuntament de Sant Pere Pescador (2012). *El municipi*. [article en línia]. Ajuntament de Sant Pere Pescador. [Data de consulta: 25 d'octubre de 2012].

<<http://ca.santpere.cat/municipi.html?categoria=3>>

Ardèvol Piera, Elisenda; Munilla Cabrillana, Glòria (coordinadores) (2012). *Web metodològica del TFC*. [publicació en línia]. Universitat Oberta de Catalunya. [Data de consulta: 25 d'octubre de 2012].

<http://cv.uoc.edu/moduls/UW05_04153_00801/index.html>

Bertran Luengo, Jordi (2007). *La festa: la il·lusió del permanent des de la transformació contínua*. [article en línia]. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 3 de novembre de 2012].

<<http://cultura2.gencat.cat/revistacultura/article.php?ida=3>>

Bianciotto Clapés, Jordi (2007). *L'evolució de l'estàndard musical a Catalunya: de l'aplec sardanista al Sònar*. [article en línia]. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 3 de novembre de 2012].

<<http://cultura2.gencat.cat/revistacultura/article.php?ida=14>>

Cruz Corral, Paco (2009). *El cicle festiu com a punt de trobada de diferents realitats*. [article en línia]. Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. [Data de consulta: 1 de novembre de 2012].

<http://www.diba.es/documentos/330035/330211/cerc-fitxers-fr_gt09_ciclefestiu-pdf.pdf>

Caïs, Jordi; Ros, Adela; Ruiz, Carme (2012). *Guia de projecte de recerca: Metodologia de les ciències humanes i socials*. [publicació en línia]. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya. [Data de consulta: 20 d'octubre de 2012].

<http://materials.cv.uoc.edu/continguts/UW04_04129_00948/index.html>

Calendaris de festes majors (2013) *Festes majors*. [article en línia]. FestesMajors.net. [Data de consulta: 10 de març de 2013].

<<http://www.festesmajors.net/>>

Culturcat (2012). *El menjar com a símbol: festes del menjar i menjar de festa* [article en línia]. Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28 d'octubre de 2012].

<<http://www20.gencat.cat/portal/site/culturacatalana/menuitem.be2bc4cc4c5aec88f94a9710b0c0e1a0/?vgnnextoid=37d3ef2126896210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=37d3ef2126896210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detall2&contentid=2ba9161da99d7210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>>

Culturcat (2012). *Festes majors* [article en línia]. Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28 d'octubre de 2012].

<<http://www20.gencat.cat/portal/site/culturacatalana/menuitem.be2bc4cc4c5aec88f94a9710b0c0e1a0/?vgnnextoid=d3ed5c43da896210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=d3ed5c43da896210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detall2&contentid=cc94352101fd7210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>>

Departament de Cultura (2013). *Arxius en línia* [Aplicatiu en línia]. Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 1 d'abril de 2013].

<<http://extranet.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/>>

Delgado Ruiz, Manuel (2007). *Cultura popular i espai públic*. [article en línia]. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 3 de novembre de 2012].
<<http://cultura2.gencat.cat/revistacultura/article.php?ida=9>>

Delgado Ruiz, Manuel (2012). *El cor de les tenebres*. [article en línia]. Blog de Manuel Delgado. [Data de consulta: 15 d'abril de 2013].
<<http://manueldelgadoruiz.blogspot.com/search/label/ball>>

Delgado Ruiz, Manuel (2004). *Tiempo e identidad. La representación festiva de la comunidad y sus ritmos*. [article en línia]. Euskomedia Eusko-Ikaskuntzaren Fundazioa da. [Data de consulta: 1 de maig de 2013].
<<http://www.euskomedia.org/PDFAnlt/zainak/26/26077098.pdf>>

Duch, Lluís (1997) *La cultura en la sociedad tecnológica*. [article en línia]. La Vanguardia, Hemeroteca: edició 7 de març de 1997. [Data de consulta: 1 de març de 2013].
<<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1997/03/07/pagina2/34609389/pdf.html>>

Filoxarxa (2004) *Cultura*. [article en línia]. Diccionari enciclopèdic de filosofia. [Data de consulta: 4 de juny de 2013].
<<http://www.pensament.com/filoxarxa/filoxarxa/prim8uzl.htm>>

Gran Enciclopèdia Catalana (2013). *Cultura*. [article en línia]. Enciclopèdies: Grup Enciclopèdia Catalana. [Data de consulta: 10 de març de 2013]
<http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0173551&BATE=cultura>

Giner de San Julián, Salvador (2007). *Cultura popular, avui*. [article en línia]. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 3 de novembre de 2012].
<<http://cultura2.gencat.cat/revistacultura/article.php?ida=4>>

IDESCAT (2013). *Banc d'estadístiques de municipis i comarques: Sant Pere Pescador*. [publicació en línia] Institut Nacional d'estadística de Catalunya [Data de consulta: 3 de març de 2013].
<<http://www.idescat.cat/emex/?id=171788>>

Mètode (2012). *Antonio Ariño i Joan Francesc Mira, La festa ens fa humans*. [article en línia]. Revista de Difusió de la Investigació de la Universitat de València [Data de consulta: 8 d'abril de 2013]
<<https://metode.cat/Revistes/Entrevista-Monografic/Antonio-Arino-i-Joan-Francesc-Mira>>

Moya Domènech, Bienve (2013). *La festa major, un pla cultural, ben ordit*. [article en línia]. Blog de Bienve Moya. [Data de consulta: 18 de novembre de 2012].
<<http://bienve.wordpress.com/?s=festa+major>>

Moya Domènech, Bienve (2007). *Sobre la cultura popular i tradicional a Catalunya*. [article en línia]. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 3 de novembre de 2012].
<<http://cultura2.gencat.cat/revistacultura/article.php?ida=6>>

OUPblog (2013). William John Thoms, *The Man Who Invented The Word Folklore* [article en línia]. Oxford University Press. Academic Insights for the thinking world. [Data de consulta: 6 d'abril de 2013].
<<http://blog.oup.com/2008/07/folklore>>

Pérez Navarro, Antoni (coordinador) (2012). *Treball final de carrera*. [publicació en línia]. Universitat Oberta de Catalunya. [Data de consulta: 25 d'octubre de 2012].
<http://materials.cv.uoc.edu/continguts/XW08_19018_00443/index.html?ajax=true>

Portal jurídic de Catalunya (2013). *LLEI 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural*. [publicació en línia]. [Data de consulta: 1 d'abril de 2013].
<http://www20.gencat.cat/portal/site/portaljuridic/template.PAGE/menuitem.d15a4e5dfb99396dc366ec10b0c0e1a0/?javax.portlet.tpst=ba5f51819ed19d6c56159f10b0c0e1a0&javax.portlet.prp_ba5f51819ed19d6c56159f10b0c0e1a0=action%3Dfitxa%26documentId%3D73601>

Serveis Lingüístics de la Universitat Oberta de Catalunya (2012). *Referències bibliogràfiques. Criteris generals*. [publicació en línia]. Universitat Oberta de Catalunya. [Data de consulta: 25 d'octubre de 2012].
<http://www.uoc.edu/serveilinguistic/criteris/convencions/referencies_bib.html>

UNESCO (1989). *Recomendación sobre la Salvaguardia de la Cultura Tradicional y Popular*. [publicació en línia]. [Data de consulta: 24 d'abril de 2013].
<http://portal.unesco.org/es/ev.phpURL_ID=13141&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html>

Viquitexts (2013). *Obres completes d'en Joan Maragall – Escrits en prosa I / Començament*. [publicació en línia]. Viquitexts: Biblioteca lliure. [Data de consulta: 2 de juny de 2013].
<http://ca.wikisource.org/wiki/Obres_completes_d%27en_Joan_Maragall_-_Escrits_en_prosa_I/Comen%C3%A7ament>

ANNEX

ANNEX 1: PROGRAMES DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR

PROGRAMA FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ ANY 1934

FESTA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR

*SINDICAT AGRICOLA 'EL PORVENIR'

Programa

dels festeigs que celebrarà la ~~Societat Recreativa~~
SECCIO RECREATIVA

«GERMANOR EMPORDANESA»

durant els dies 20, 21 i 22 de gener de 1934

DIA 20

Mati, a les 12. - Sardanes a la Plaça de la República. *fallada*
Tarda, a les 3. - Sardanes a la mateixa Plaça.
a les 6. - Ball de vetlla en el local de la Societat.
a les 10. - Dues sardanes al local, i seguidament lluit ball.

DIA 21

Regirà el mateix programa que el dia anterior.

DIA 22

Tarda, a les 3. - Sardanes al local.
a les 6. - Ball de vetlla.
a les 10. - Dues peces de concert en el local de la Societat, i seguidament ball en el mateix local.

Els festeigs seran amenitzats per la Cobla - Orquestra - Orquestrina «Els Montgrins», durant els dies 20 i 21; i per la «Orquestrina-Jazz Daró» de Vilajuïga, el dia 22.

NOTA: La Junta, es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes ho exigeixen.

Font: AMSPP (Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador)

Significats Compartits.

La festa popular: el llegat cultural d'un poble. El cas de la Festa Major a Sant Pere Pescador

ANNEX

PROGRAMA FESTA MAJOR DE SANT PERE ANY 1959

PROGRAMA DE FESTEJOS

DIES, DIA 29	DIES, DIA 30
<p>A las 12.-- SOLLEMNE MISA CANTADA en la Iglesia parroquial, con asistencia de las Autoridades. Habrá los mejores acordes de musicalidad litúrgica, con filigrana melódica durante el Ofertorio y la Consagración.</p> <p>A las 13.-- Se interpretará una sardana en la Plaza de España.</p> <p>A las 17.-- En el Campo Municipal de Deportes, FÚTBOL entre el F.C. La Sallera y A.C. San Pedro.</p> <p>A las 19.-- Selecta AUDICION DE SARDANAS en la Plaza de España.</p> <p>A las 20.-- BAILE DE TARDE con la alegre y dinámica actuación de la Orquesta LA PRINCIPAL DE PALAFRUGELL, en la misma Plaza.</p> <p>A las 22.-- CINE MASO. Selección proyección de películas.</p> <p>A las 23.-- Interpretación de un magnífico repertorio de SARDANAS en la Plaza de España.</p> <p>Seguidamente, la Orquesta LA PRINCIPAL DE PALAFRUGELL ofrecerá las últimas creaciones en música moderna.</p>	<p>A las 13.-- Dos SARDANAS en la Plaza de España.</p> <p>A las 17.-- Interesante encuentro futbolístico en el Campo Municipal de Deportes.</p> <p>A las 19.-- AUDICION DE SARDANAS en la Plaza de España, por la espléndida Cobla LA PRINCIPAL DE PALAFRUGELL.</p> <p>A las 20.-- En la misma Plaza, SELECCION DE RITMOS MODERNO con la animada actuación de la propia Orquesta.</p> <p>A las 22.-- CINE MASO. Especial proyección cinematográfica.</p> <p>A las 23.-- Se interpretarán TRES SARDANAS en la Plaza de España, y a continuación GRAN BAILE DE FIN DE FIESTA, en que la Orquesta LA PRINCIPAL DE PALAFRUGELL superará sus magníficas actuaciones.</p>

NOTA : La Comisión se reserva la facultad de alterar esta programación, si causas imprevistas le obligaran a ello.

Font: AMSPP

PROGRAMA FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ ANY 2004

Foto portada: Festa de Sant Sebastià, plaça Major 1907

Organitza i Patrocina:

Excm. Ajuntament de Sant Pere Pescador

Sant Pere Pescador, dies 17, 18 i 20 de gener
Festa Major de Sant Sebastià 2004

L'alcalde de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador,
Sr. Florenci Bosch Soler, en nom propi i
en representació de la Corporació que presideix,
es complau a convidar-vos a participar
en els actes organitzats amb motiu de la
FESTA DE SANT SEBASTIÀ 2004

Dissabte 17 de gener

- A les 6 de la tarda:
Espectacle de Magia humorística infantíl i ciències de RAUL, el primer pià del Canal.
- A 20h de la nit:
BALL al Centre Cívic amb els conjunts: **MÀGICS I TRÀFIC**.

Diumenge 18 de gener

- A les 9 de la tarda:
Al camp municipal d'esports, partit de futbol entre els equips: **F.C. SANT PERE i ROSES D**.

Dimarts 20 de gener

- A les 12 del migdia:
OFICISOLLEME a l'església parroquial i, seguidament, audició de tres sardanes a la plaça de l'Església a càrrec de la Cobla **LA PRINCIPAL DE LA BISBAL**.
- A 20h de la tarda:
CONCERT al Centre Cívic i, a continuació, **BALL DE TARDA** amb l'Orquestra **LA PRINCIPAL DE LA BISBAL**.

TOTES LES ACTUACIONS SÓN GRATUÏTES

Font: AMSPP

Significats Compartits.

La festa popular: el llegat cultural d'un poble. El cas de la Festa Major a Sant Pere Pescador

ANNEX

PROGRAMA FESTA MAJOR DE SANT PERE ANY 2006

Totes les actuacions són gratuïtes

Organitza: Ajuntament de Sant Pere Pescador

Festa Major d'Estiu 2006

SANT PERE PESCADOR

L'alcalde de l'Ajuntament de Sant Pere Pescador, Sr. Florenci Bosch Solez, en nom propi i en representació del Consistori que presideix, us convida a gaudir dels actes que s'han organitzat amb motiu de la nostra Festa Major de Sant Pere de 2006

SANT PERE PESCADOR

Festa Major d'Estiu 2006

Del 29 de juny al 2 de juliol

Dijous (29) de juny - DIADA DE SANT PERE
MATI, A LES 12 H
OFICI SOLEMNE a l'Església Parroquial amb la participació de la Cobla i tot seguit tres SARDANES a la plaça Major amb la mateixa Cobla.
TARDA, A LES 7 H
Al Parc del Riu, CONCERT de Festa Major i seguidament BALL DE VETLLA amb L'ORQUESTRA **MONTGRINS**

Divendres (30) de juny
NIT, A LES 12 H
Al Parc del Riu, NIT JOVE amb els grups **DESKIZIA i MEI**

Dissabte (1) de juliol
TARDA, A 2/4 DE 7 H
A l'Escola Lligat, FESTA DE L'ESCUMA amb el grup pallassos, música i animació.
NIT, A 2/4 DE 12 H
Al Parc del Riu, BALL amb els conjunts **MONTECARLO, TRAFIC**

Diumenge (2) de juliol
TARDA, A LES 7 H
A l'Església Parroquial, CONCERT DE MÚSICA amb **L'ORQUESTRA DE CAMBRA DE L'EMPORDA**

Font: AMSPP

PROGRAMA FESTA MAJOR DE SANT PERE ANY 2011

Sant Pere Pescador

FESTA MAJOR D'ESTIU 2011

dies 29 de juny i 1, 2 i 3 de juliol

Dimecres 29 de juny
DIADA DE SANT PERE

- 12.00 h. - Ofici Solemne a l'Església Parroquial amb la **PRINCIPAL DE LA BISBAL**, tot seguit tres sardanes a la Plaça Major amb la mateixa Cobla.
- 19.00 h. - Parc del Riu Concert i Ball amb la **PRINCIPAL DE LA BISBAL**.

Divendres 1 de juliol

- 23.30 h. - Al Parc del Riu **NIT JOVE: REBELIONS NO PROBLEMO SESSIÓ DE DJ'S**

Dissabte 2 de juliol

- 18.00 h. - Camp d'Esports Municipal: **PARTIT DE FUTBOL DE VETERANS**
- 23.30 h. - Parc del Riu: **BANANA BEACH PASTORETS ROCK DJ CAGANER**

Diumenge 3 de juliol

- De 10.00 a 13.00 h. - Casal Cultural: **II TORNEIG DE PARTIDES RÀPIDES D'ESCACS** a càrrec de l'Associació Amics dels Escacs de Sant Pere
- 12.00 h. - A l'Església Parroquial: **Concert Coral amb LES VEUS DEL FLUVIA** de Sant Pere Pescador
- 12.30 h. - Plaça Major: Sardanes amb la **COBLA LA BISBAL JOVE**
- 17.30 h. - Parc del Riu: **Castellers** amb la **COLLA CASTELLERA DE FIGUERES**
- 18.30 h. - Parc del Riu: **Animació infantil i escuma** amb **XIP XAP TEATRE** i l'espectacle: **INDIS, AI AI AI!!!**

TOTES LES ACTUACIONS SÓN GRATUÏTES
L'Organització es reserva el dret d'alterar el programa si alguna causa imprevista ho exigeix.

Organitza Ajuntament de Sant Pere Pescador

Font: AMSPP

ANNEX 2: IMATGES DE SANT PERE PESCADOR

IMATGE 1: PLAÇA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR (ANYS 50)

Font: AMSPP (fotografia cedida per Annita Moreau)

IMATGE 2: BALL DE FESTA MAJOR A LA PLAÇA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR (ANYS 40-50)

Font: AMSPP (fotografia cedida per Pepita Soler)

IMATGE 3: BALL DE SARDANES A LA PLAÇA MAJOR, FESTA MAJOR DE SANT PERE, SANT PERE PESCADOR (ANY 1943)

Font: AMSPP (fotografia cedida per Salvador Taberero Martí)

IMATGE 4: BALL DE SARDANES A LA PLAÇA MAJOR DE SANT PERE PESCADOR (ANYS 80)

Font: AMSPP (fotografia cedida per Carme Puig Llorenç)

IMATGE 5: IMATGE ACTUAL DE LA CAPELLA DE SANT SEBASTIÀ, SANT PERE PESCADOR

Font: Fotografia pròpia

ANNEX 3: GUIES D'ENTREVISTA

GUIA D'ENTREVISTA:

Llar del Jubilat de Sant Pere Pescador - Grup edat: d'entre 65 i 90 anys

<p>Festa Major de Sant Sebastià</p>	<p>Descripció dels actes</p>	<p>Quins actes s'hi celebraven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Tenien algun component religiós?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si és així, aquest component religiós era important pels participants? - Es vivia intensament aquesta religiositat? - Ha canviat aquest component religiós amb el pas del temps? És diferent avui dia? Per què? <p>Eren actes vinculats amb l'assistència a missa?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>La festa es feia per a commemorar algun Sant? Per temes de la collita?</p> <p>Existia algun element de la festa major original del municipi?</p> <p>Quins actes tenien més públic? Hi assistia tothom als actes?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Hi havia diferències per raons de gènere, edat o nivell socio-econòmic?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80)
-------------------------------------	------------------------------	--

Significats Compartits.

La festa popular: el llegat cultural d'un poble. El cas de la Festa Major a Sant Pere Pescador

ANNEX

		<ul style="list-style-type: none"> - Als anys 90 - Actualitat
Festa Major de Sant Pere	Descripció dels actes	<p>Quins actes s'hi celebraven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Tenien algun component religiós?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si és així, aquest component religiós era important pels participants? - Es vivia intensament aquesta religiositat? - Ha canviat avui dia aquest component religiós? És diferent avui dia? Per què? <p>Eren actes vinculats amb l'assistència a missa?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>La festa es feia per a commemorar algun Sant? Per temes de la collita?</p> <p>Existia algun element de la festa major original del municipi?</p> <p>Quins actes tenien més públic? Hi assistia tothom als actes?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Hi havia diferències per raons de gènere, edat o nivell socio-econòmic?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat
Festa Major de Sant Sebastià	Capacitat de mobilització	<p>Quina assistència tenia la festa entre la població segons gènere, edat, ocupació i nivell socio-econòmic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Hi assistien persones d'altres municipis?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>- Si és així, de quins pobles? Es manté aquesta tendència a l'actualitat o ha canviat amb el pas del temps?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Assistíeu a la festa major d'altres pobles? Per què?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Era festejada per tota la població o només per un grup social determinat?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat
Festa Major de Sant Pere	Espai públic	<p>S'engalanaven els carrers?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat

Significats Compartits.

La festa popular: el llegat cultural d'un poble. El cas de la Festa Major a Sant Pere Pescador

ANNEX

<p>Festa Major de Sant Sebastià</p> <p>-</p> <p>Festa Major de Sant Pere</p>	Espai públic	<p>Quin paper hi jugava l'espai públic? I la plaça?</p> <ul style="list-style-type: none"> - On se celebraven els actes? Aquest espai canviava de funció en els dies feiners? <p>Era un lloc de trobada entre els joves?</p>
	Gastronomia	<p>Durant la festa major s'hi feien menjars especials?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quins? - Qui els preparava? - A on es menjaven (espai públic o privat)? - Amb quin els compartien? - Quines diferències hi ha amb el que es fa avui dia? <p>Es reunien amb els familiars?</p> <p>Existia algun plat típic de festa major?</p> <p>Es menjava més del habitual?</p>
	Vestimenta	<p>Es comprava roba nova per assistir a la festa?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>S'estrenaven vestits nous?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si és així, existien diferències segons l'edat, nens i adults i segons el grup social?
	Comportament social	<p>Quin ambient es respirava durant la festa entre els participants?</p> <ul style="list-style-type: none"> - La gent es relacionava entre ella? - Els participants de diferents grups socials interactuaven? - S'hi veien divisions segons gènere, edat i estament social? <p>Eren moments de desinhibició i contentament col·lectiu?</p> <ul style="list-style-type: none"> - En quina mesura? <p>Eren moments de trencament amb la rutina diària?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com es vivia aquest canvi de la rutina diària? - Amb el temps la festa major es viu diferent? Per què? Com la viuen ara? I abans? <p>Participació dels actes com a voluntaris.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Existien rivalitats entre els organitzadors?</p> <p>Quina motivació tenen ara i tenien en el passat per assistir a la festa?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Us sentiu part de la festa? I del col·lectiu que hi participava?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat
	Significat social	<p>Es variaven els dies de vacances en funció de la celebració?</p> <p>Quina motivació tenia assistir a la festa? (reunir-se amb amics, família, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat <p>Suposava la festa una despesa addicional?</p> <p>Sentien la festa com a pròpia? I ara com la senten?</p> <p>El significat de la festa ha canviat amb el pas del temps?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Durant la postguerra - Creixement econòmic i inici del turisme (50-80) - Als anys 90 - Actualitat

**GUIA D'ENTREVISTA PERSONAL I EN GRUP:
Joves i persones de mitjana edat de Sant Pere Pescador**

Festa Major de Sant Sebastià	Descripció dels actes	<p>Quins actes s'hi celebren a la Festa Major de Sant Sebastià?</p> <ul style="list-style-type: none"> - I quan éreu més joves? - I ara? <p>Tenen algun component religiós?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si és així, aquest component religiós és important per vosaltres? - Es viu intensament aquesta religiositat? <p>Són actes vinculats amb l'assistència a missa?</p> <p>Assistiu a les misses de la festa major?</p> <p>Existeix algun element de la festa major original del municipi?</p> <p>Hi ha algun acte que es diferenciï de la resta de festes majors d'altres poblacions?</p> <p>Quins actes tenen més públic?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hi assisteix tothom als actes? - Hi ha diferències per raons de gènere, edat o nivell socio-econòmic? <p>Quan teniu temps lliure a on acostumeu anar?</p> <p>Si assistiu a la festa major per quina raó ho feu?</p>
Festa Major de Sant Pere	Descripció dels actes	<p>Quins actes s'hi celebren a la Festa Major de Sant Sebastià?</p> <ul style="list-style-type: none"> - I quan éreu més joves? - I ara? <p>Tenen algun component religiós?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si és així, aquest component religiós és important per vosaltres? - Es viu intensament aquesta religiositat? <p>Són actes vinculats amb l'assistència a missa?</p> <p>Assistiu a les misses de la festa major?</p> <p>Existeix algun element de la festa major original del municipi?</p> <p>Hi ha algun acte que es diferenciï de la resta de festes majors d'altres poblacions?</p> <p>Quins actes tenen més públic?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hi assisteix tothom als actes? - Hi ha diferències per raons de gènere, edat o nivell socio-econòmic? <p>Quan teniu temps lliure a on acostumeu anar?</p> <p>Si assistiu a la festa major per quina raó ho feu?</p>
Festa Major de Sant Sebastià	Capacitat de mobilització	<p>Quina assistència té la festa entre la població segons gènere, edat, ocupació i nivell socio-econòmic?</p> <p>Hi assisteixen persones d'altres municipis?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si és així, de quins pobles? Es manté aquesta tendència a l'actualitat o ha canviat amb el pas del temps? - Assistiu a la festa major d'altres municipis? Per què? <p>A la festa us trobeu amb coneguts d'altres pobles?</p> <p>És un moment important pel retrobament o també us veieu a d'altres espais de lleure?</p> <p>És festejada per tota la població o només per un grup social determinat?</p> <p>Preferiu anar a la festa major o a la discoteca? Per què?</p>
Festa Major de Sant Pere	Espai públic	<p>S'engalanen els carrers?</p> <p>Quin paper hi juga l'espai públic? I la plaça?</p> <ul style="list-style-type: none"> - On se celebren els actes? Aquest espai canvia de funció en els dies feiners? <p>És un lloc de trobada entre els joves?</p>
	Gastronomia	<p>Durant la festa major s'hi fan menjars especials?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quins? - Qui els prepara? - A on es mengen (espai públic o privat)? - Amb quin els compartien? <p>Us reuniu amb els familiars?</p> <p>Existeix algun plat típic de festa major?</p> <p>Es menja més del habitual?</p>

Significats Compartits.

La festa popular: el llegat cultural d'un poble. El cas de la Festa Major a Sant Pere Pescador

ANNEX

Festa Major de Sant Sebastià - Festa Major de Sant Pere	Vestimenta	Es compra roba nova per assistir a la festa? S'estrenen vestits nous? - Si és així, existeixen diferències segons l'edat, nens i adults i segons el grup social?
	Comportament social	Quin ambient es respira durant la festa entre els participants? - La gent es relaciona entre ella? - Els participants de diferents grups socials interactuaven? - S'hi veuen divisions segons gènere, edat i estament social? Són moments de desinhibició i contentament col·lectiu? - En quina mesura? Són moments de trencament amb la rutina diària? - Com es viu aquest canvi de la rutina diària? - Amb el temps la festa major es viu diferent? Per què? Com es viu ara? Participeu dels actes com a voluntaris. Existeixen rivalitats entre els organitzadors? Quina motivació teniu ara per assistir a la festa? És la mateixa que en d'altres formes de lleure? Us sentiu part de la festa? I del col·lectiu que hi participa? Us comporteu com ho feu habitualment entre vosaltres? I amb els altres ciutadans del poble?
	Significat social	Es varien els dies de vacances en funció de la celebració? Quina motivació té assistir a la festa? (reunir-se amb amics, família, etc.) Suposa la festa una despesa addicional? Sentiu la festa com a pròpia?

ANNEX 4: GRAELLES DE REGISTRE

**Graella de registre:
Concert de nit - Festa Major de Sant Sebastià de Sant Pere Pescador**

	home	dona	6 a 14 anys	15 a 34 anys	35 a 65 anys	més de 65 anys	nacional itat espany	nacional itat estrang era
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Trobada amb amics										
Trobada amb familiars										
Vestit de carrer										
Vestimenta acurada										
Desinhibit										
Content										

Significats Compartits.

La festa popular: el llegat cultural d'un poble. El cas de la Festa Major a Sant Pere Pescador

ANNEX

Trist														
Participa de l'acte														
Es queda apartat dels altres participants														
Es relaciona amb la resta de participants														
Despesa en el consum de begudes														
Fomenta les relacions socials														
Forma part d'un col·lectiu														
Mostra d'afectivitat vers als altres														
Flirteja														
Interactua amb tots els col·lectius														
Mostren comportaments violents														

**Graella de registre: Ofici solemne i audició de sardanes:
Festa Major de Sant Sebastià a Sant Pere Pescador**

	home	dona	6 a 14 anys	15 a 34 anys	35 a 65 anys	més de 65 anys	nacionalitat espanyola	nacionalitat estrangera
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Trobada amb amics										
Trobada amb familiars										
Vestit de carrer										
Vestimenta acurada										
Desinhibit										
Content										
Trist										
Participa de l'acte										
Es queda apartat dels altres participants										
Es relaciona amb la resta de participants										
Fomenta les relacions socials										
Forma part d'un col·lectiu										
Mostra d'afectivitat vers als altres										
Flirteja										
Interactua amb tots els col·lectius										
Mostren comportaments violents										

AGRAÏMENTS

Ajuntament de Sant Pere Pescador - Àrea de Festes

Arxiu Municipal de Sant Pere Pescador (AMSPP)

Biblioteca Marta Fàbrega i Romans de Sant Pere Pescador

Llar del Jubilat de Sant Pere Pescador

Taller El Didal de Sant Pere Pescador

Adrià Bardera Àvila

Carme Llorens Puig

Carme Lluch Oller

Cati Berrocal Julià

Concepció Tarrés Bech

Eva Blanch Puente

Joana Viñolas Duran

Josep Quera Falgas

Maria Roig Girbent

Maria Rosa Casamitjana Torres

